Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 58 (13853) | 1975 оной мартын 11, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ХЯМДААР, ШАНАРТАЙГААР!

1975 ондо — юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ... республикын колхоз, совхозуудай коллективүүд ... эхэ харюусалгатай социалис уялгануудые абаhан ... Түбхын түрүүндэ газар тариалангайшье, мал ... ажалайшье продукци элбэгжүүлжэ, Эхэ орондоо ехээр ... худалдадаг болохо талаар бага бэшэ зорилгонууд хараа... гданхай. Жэшээлхэдэ, 747 мянган тонно ороohо таряа, ... мянган тонно хартаабха, 35,8 мянган тонно овощ ... ууржа абаха уялгатай.

... мал ажалай продукци улам бүри ехээр аба... болохоор хараалагдана. Манай колхоз, совхозууд ... 1975 ондо 69 мянган тонно мяха, 135,5 мянган тонно ..., 7,5 мянган тонно ноohо, 98 миллион үндэгэ гүрэндэ ... худалдаха гэжэ социалис уялга абанхай.

... Зүгөөр абаhан социалис уялгаяа дүүргэхэhээ гадна, ... дүүргэхэ гэhэн зорилго коллектив бүхэнэй урда ... хурсаар табигдана. Продукци ехээр бүтээн гаргадаг ... гээшэ тон шухала зорилго. Теэд хайшаншье гээд ..., ямаршье аргаар haань — хамаагүй, имагтал ехэ ... продукци гаргадаг болохо бэшэ, харин гаргаша багатай-..., хямда сэнтэй, эрхим hайн шанартай продукци ехээр ... гаргадаг болохо гэhэн эрилтэ табигдана. Партидаа, ... арадтаа, КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаhан ... Хандалга соо энэ асуудалда илангаяа ехэ анхарал хан... дуулагданхай. Энэнь тон зүб. Энэ хадаа арадай ажахын ... бүхы hалбаринуудта хамаатай.

Мүнөө үедэ продукци бүтээн гаргаха тухай асуудалда ... хэрэгээр, хамаагүйгөөр хандажа огто болохогүй. ...ахын тоосооной эрилтын ёhoop продукци бүхэн бүтээн ... гаргадаха зэргэтэй. Бүхы гаргашанууд хараада абтаха, ... нягта бүридхэлдэ оруулагдаха болоно. Жэшээлхэ-... центнер мяха, hү, ноohо абалгада хэды шэнээн, ямар ... гаргашанууд хэгдээб, эдэ гаргашануудай алиниинь про-... дукциин өөрын үнэ сэндэ сэхэ хамаатайб гэжэ тодорхой-... хаража үзэхэ, продукциин өөрын үнэ сэнгэй хямда... аар хэмжээнүүдые абаха шухала. Продукци бүтээн ...аад, олзо оруулхын орондо, харин нахалаадтажа бай-... болоо haa, ажахынгаа экономикые амжалтатайгаар хүг-... жөөхын аргагүй бшуу.

Эрхим hайн шанартай продукци гаргаша багатайгаар ... гү, али хямда сэнтэйгээр элбэг дэлбэгээр бүтээн ... гаргаха гээшэ шухалын шухала зорилго байhан тухайнь ..., совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй ...hан Хандалга соо хэлэгдэнэ. Бодото байдал дээрэ-... хараад үзэбэл, энэ талаар олохон ажахынууд нилээд ... амжалта туйлажа, хямда сэнтэй продукци гаргадаг боло-... байха юм. Жэшээлхэдэ, 1974 ондо Яруунын айма-... гай Түлдуунай совхоздо центнер hүнэйнь өөрын үнэ сэн ... түхэригтэ, үхэрэйнь мяханай центнер—111 түхэригтэ, ...уунын совхоздо hүнэйнь өөрын үнэ сэн 21 түхэригтэ, ... хониной мяханай — 84 түхэригтэ болоhон байна. Энээ... тон ехэ амжалта гээшэ гэжэ тоолохоор бэшэ, тии-... шье гүрэндэ тушаагдадагhaa доогуур сэнтэй болоно. ... болон hүнэй өөрын үнэ сэнгэй иимэ байгаа haань, ... юуншье haa нахалаадтахагүй болоно.

Зүгөөр зарим ажахынуудта мал ажалай продукциин ... үнэ сэн гаргуу ехэ болоно бшуу. Жэшээнь, 1974 ... Хориин аймагай Анаагай совхоздо центнер hүнэйнь ... сэн аяар 40 түхэригтэ, Сэлэнгын аймагай Тельма-... нэрэмжэтэ совхоздо—38 түхэригтэ болоо. Центнер ... гүрэндэ 22 түхэригөөр тушаагдана ха юм. Бодоод ...эдэ, эдэ совхозууд ямар ехэ нахалаадта ороно гээ-... Тиихэдэ 1974 ондо Ехэ-Нугын совхоздо центнер ...үхэрэйнь мяханай өөрын үнэ сэн аяар 165 түхэригтэ, хо-... ниной мяханай — 149 түхэригтэ болоhон байна. Теэд ...дэ тушаагдадаг нэгэ центнер дундуур үхэрэй мяха-... дунда зэргын сэн 114 түхэриг, хониной—110 болоно .... Бодоод үзэбэл, Ехэ-Нугын совхоз нэгэ центнер ...ной мяха аяар 65 түхэриг, үхэрэй мяха 35 түхэриг ... нахалаадтайгаар гүрэндэ тушаажа байна ха юм.

...рэшэлэн ноohоорши абаад үзэхэдэ, тад ондоо ба-... римтанууд ушарна. Зарим ажахынуудай ноohо тушаагаад, ... олзо оруулжа байхадань, нүгөөдэ ажахынуудынь ноо-... худалдаад, хохидолдо орожо байха юм. Юун дээрэhээ ... хохидол тушаалданаб гэхэдэ, олохон ажахынуудта ...ной өөрынь үнэ сэн айхабтар ехэ болоно бшуу. Жэ-... шээлхэдэ, 1974 ондо Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэм-... жэтэ совхоздо нэгэ центнер ноohоной өөрынь үнэ сэн ... түхэригтэ болоо. Тиихэдэнь Хориин аймагай Үдын ... совхоздо центнер ноohоной өөрынь үнэ сэн аяар 859 тү-... хэригтэ болоhон байха юм. Гүрэндэ тушаагдадаг ноohо-... ной дунда зэргын сэн 450 түхэригhөө 500 түхэриг хү-... рэр болоно бшуу. Эндэ али ажахынь ноohонhоо олзо ... оруулдаг байhаниинь эли тодоор харагдана. Үдын совхоз-... ой хониной ноohоной өөрынь үнэ сэн Тельманэй нэрэм-... жэтэ совхозойхиhoo хоёр дахин шахуу ехэ болоно.

Иимэ баримтануудые юугээр тайлбарилтайб гэхэдэ, эр-... хим hайн шанартай, хямда сэнтэй продукци ехээр абадаг ... болохо хэрэгтэ зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, ... мэргэжэлтэд хүсэд анхаралаа хандуулнагүй, гаргашануу-... дые нарин нягтаар, зүбөөр тооложо үзэнэгүй.

1975 оной түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхын ба үлүү-... гөөр дүүргэхын түлөө, үйлэдбэриин ашаг ехэтэй байхын ..., бүхыдөө табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын ... социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень совхо-... зой хүдэлмэришэдые, колхозниугуудые, ажахын хүтэл-... бэрилэгшэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые КПСС-эй ... Центральна Комитет уряална. Энэ уряадань харюу бол-... гон республикын колхоз, совхозуудта социалис мүры-... сөө хүсэхөөрөө үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эндэ ажалай бү-... тээмжые эрид дээшэлүүлхэ, шанар hайнтай, хямда сэн-... тэй продукци элбэг дэлбэгээр абаха гээшэ тон ехэ удха ... шанартай хэрэг болоно.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ФЕВРАЛЬ hАРЫН ДҮН

Республикын колхоз, совхозуудай малшад энэ hарада урдынхидаал адли габшагай шангаар ажаллажа, үбhэ тэжээлэй дутамагшье haa, тэрэнээ гамтайгаар гаргашалжа, үбэлжэлгээ эмхитэйгээр үнгэргэхэ, түл түрэсэеэ гээлтэ хоролтодо оруулхагүй, үнеэдэй hү шэмэ алдахагүй гэжэ оролдоhон байна.

Бүхы дээрээ январь, февраль hарануудта республикамнай гүрэндөө 66.630 центнер **мяха** худалдаа гэхэ гү, али урда жэлэй энэ үеынхиhөө 17,920 центнерээр ехэ болоно. Илангаяа Сэлэнгын, Ахын, Захааминай, Прибайкалиин аймагууд шалгаржа гараа. Эдэнэр гүрэндэ мяха худалдаха кварталайнгаа түсэб hараар урид дүүргэhэн байна. Мүн Зэдын, Хурамхаанай, Хяагтын, Хориин аймагуудай ажахынууд энэ түсэбөө дүүргэхэ дүтэлэнхэй. Баргажанай, Баунтын, Хойто-Байгалай аймагуудhaa бэшэ бүхы аймагууд нёдондоной энэ үеынхиhөө ехэ мяха тушааhан байна. Энэмнай нэн түрүүн гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүдые намартаа, үбэлдөө hайнаар шахан таргалуулhанай аша үрэ мүн.

Гүрэндэ **hү** худалдаха талаар республикымнай аймагуудай хахадhaa олонхиинь нёдондонойхиhoo үлүү дүнгүүдые туйлаашье haань, бүхы дээрээ республикамнай нёдондонойхиhoo hү hааляа 42 мянга гаран центнерээр гэхэ гү, али үнеэн бүриhөө 6 килограммаар доошолуулжа, гүрэндэ hү худалдаха кварталай түсэб арайхан 60 процентдэ хүргөөд байна. Нёдондонойхиhoo hү hаалияа дээшэлүүлhэн аймагуудай тоодо Баргажанай, Бэшүүрэй, Захааминай, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй, Хойто-Байгалай, Хориин аймагууд ороно. Бэшэ аймагууд нёдондонойхитой жэшэхэдэ, үнеэн бүриhөө бага hү haaгаа. Тиимэhээ гүрэндэ hү худалдаха кварталай түсэб бэелүүлхын тула колхоз, совхозуудай hаалишад, малшад хэзээ хэзээнэйхиhээ оролдосотойгоор ажаллажа, түсэб, уялгануудаа үлүүлхээр тэмсэхэ ушартай.

Үндэгэ абаха, тэрэнние гүрэндэ худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ нёдондоной энэ үеынхиhөө доогуур байна. Үнгэрhэн хоёр hарада бүхыдөө 15 миллион 854 мянган үндэгэн гүрэндэ тушаагдаа гэхэ гү, али кварталай түсэб 63 процент дүүргэгдээ. Үндэгэ худалдаха кварталай түсэбые гансал Загарайн аймаг дүүргэжэ шадаа. Энэ талаар илангаяа бирагүй байдал Хяагтын, Кабанскын аймагуудта үзэгдэнэ. Эдэ аймагууд үндэгэ худалдаха кварталай түсэбөө миил 37—39 процентдэ хүргэhэн байха юм.

Февраль hарада 13 мянга шахуу **тугал** абтаба. Тиигэжэ шэнэ жэлэй хоёр hарада 26,358 тугал абтаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 2862 толгойгоор олон болоно. Түл олоор абажа, hайнаар түлжүүлжэ байhан аймагуудай тоодо Баргажанай, Захааминай, Кабанскын, Прибайкалиин, Хориин аймагууд тудана. Зүгөөр Хяагтын, Баунтын, Яруунын, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, аймагуудта тугалнууд олоороо гарзалуулагдана. Тус аймагуудта абтаhан тугалнуудайнь 10—15 процентнь гарзада ороо.

Үнгэрhэн hарада 300 мянга гаран **хурьгад** абтаа. Бүхыдөө хоёр hарада 387 мянга гаран хурьгад абтаад, нёдондоной энэ үеынхиhөө 22 мянган толгойгоор олон болоно. Хонидой түл Баргажанай, Бэшүүрэй, Зэдын, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Хориин, Ахын аймагуудта эмхитэйгээр абтажа, гарза багатайгаар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Хэжэнгын, Хориин, Түнхэнэй болон бусад аймагуудай олохон отаранuудта зуун хонин бүриhөө зуу гаран хурьгад абтаад байна. Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз бүхы дээрээ зуун хонин бүриhөө зуугаад хурьгатай болонхой. Мүн Хориин аймагай Дээдэ-Тайлсын совхозой хонишод түл абаха түсэбөө дүүргэнхэй. Тиигэбэшье хурьгадаа үхэл гарзада оруулха баримтанууд үзэгдэhөөр. Илангаяа Хяагтын, Сэлэнгын, Захааминай, Хэжэнгын, Түнхэнэй аймагуудай ажахынуудта абтаhан хурьгадайнь 1 процентнь гарзада орошоhон байна. Хонидоор олон Зэдын, Сэлэнгын аймагуудай ажахынуудта март соо хурьгад түлэг абтаха. Тиимэhээ хурьгадые hайнаар түлжүүлхэ, үхэл гарзада оруулхагүй гээшэ мүнөөдэрэй эгээн шухала зорилго болоно. Энээнэй хэрээр бэелүүлэгдэhэнэй зэргээр лэ гансахан энэ жэлэй бэшэ, мүн бүхы табан жэлэй түсэбэй хуби заяан шиидхэгдэхэ байна бшуу.

Февраль hарада 11.110 **поршоонхо** абтаhан байна. Энэнь нёдондонойхиhoo доогуур болоно. Үнгэрhэн хоёр hарада хамтадаа 21.978 поршоонхо абтаа. Улаан-Үдын, Яруунын аймагуудай ажахынууд нёдондонойхиhoo олон поршоонхо абанхай. Тиигэбэшье Загарайн, Хяагтын, Бэшүүрэй, Захааминай, Улаан-Үдын, Прибайкалиин Баргажанай аймагуудта поршоонхо олоор гарзалуулагдана. Энээнэй уршагhaa республикын колхоз, совхозуудта абтаhан поршоонхонуудай 13 процентнь гарзалшоо. Энэ тон гэмшэлтэй. Юуб гэхэдэ, үбэлэй эртын поршоонхо олоор, hайнаар абажа шадаал haa, гүрэндэ мяхан ехээр тушаагдаха аргатай байха ха юм.

Бүхы дээрэнь **малай үбэлжэлгые** абажа үзэхэдэ, тиимэ муу гэхын аргагүй. Үнгэрhэн хоёр hарын туршада үхэр, хонидой үхэл гарзада оруулагдаhаниинь нёдондонойхиhoo бага зэргэ доогуур болоно. Зүгөөр гахай 15 процент олоор гарзада оруулагдаhан байна. Малай үбэлжэлгэ Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Кабанскын аймагуудта эмхитэйгээр үнгэрнэ.

Үнгэрhэн хоёр hарын туршада үнеэдые, эмэ хашарагуудые **үрэжүүлхэ, ороондо оруулха** хүдэлмэри юрэнхы дээрээ муу бэшээр, эмхидхэгдээ. Энэ үедэ 1658 үнеэд, эмэ хашарагууд нёдондонойхиhoo олоор үрэжүүлэгдэhэн байна. Энэ хүдэлмэри Бэшүүрэй, Захааминай, Хурамхаанай, Түнхэнэй, Хориин аймагуудта урагшатайгаар ябуулагдана. Теэд энэ талаар бии байгаа арга боломжонууд үшөөл хүсэд hайнаар хэрэглэгдэнэгүй. Декабрь, январь hарануудта тугаллаhан олон үнеэд, мүн ороондо оруулагдахаар болоhон олон эмэ хашарагууд үрэжүүлэгдээдүй байhaap. Тиимэhээ март hарада энэ дутагдалаа усадхаха, шадаал haa олон үнеэдые, эмэ хашарагуудые үрэжүүлхэ, ороондо оруулха гэжэ оролдохо шухала. Тэрэшэлэн эхэ гахайнуудые, түрүүшынхеэ түрүүлэгдэхэ эмэ гахайнуудые үрэжүүлхэ хүдэлмэри бүхы дээрээ хангалтагүй байна. Тиин Баргажанай, Зэдын, Яруунын, Түнхэнэй аймагуудта энэ хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдабашье, Загарайн, Сэлэнгын, Бэшүүрэй аймагуудай ажахынууд республикаяа гэдэргэ татана.

Март hapa малай үбэлжэлгэдэ, түл абалгада эгээн лэ хүндэ хүшэр, аюултай hapa гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Мартын 1-нэй байдалаар республикын колхоз, совхозуудта үлдөөд байhан **үбhэ болон бусад тэжээлые** нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулжа үзэхэдэ, миил 60 процентнь болоно. Зэдын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Прибайкалиин, Улаан-Үдын аймагуудай ажахынууд нёдондоной энэ үеынхиhөө хоёр дахин бага тэжээлтэй үлөөд байна. Тиимэhээ адууhа малаа hайнаар харууhалhанай ашаар энэ бэрхэшээлhээ гараха гээшэ малшадай уялга, нэрэ хүндын хэрэг мүн.

ТАРИЛГАДАА БЭЛДЭНЭ

Юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ороohо тарланай баян ургаса хуряахаар зоригжоhон Хүрбын совхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгада эртэнhээ бэлдэжэ эхилбэ. Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалгада харюу болгон, тэдэнэр трактор болон техникээ hайн шанартайгаар, богони болзорто заhабарилжа дүүргэхэ гэhэн социалис уялга абаба.

Совхозой хоёрдохи отделениин механизаторнууд (агрономынь Б. Ванданов, бригадирынь Х. Бадмацыренов) энэ шухала хэрэгтэ онсо анхарал хандуулжа, ажалдаа амжалта туйлана. Мүнөө 9 плуг түгэс бэлэн болонхой. Тиихэдэ сеялкэ, трактор болон бэшэшье техникэ заhабарилагдана. Дүршэлтэй механизаторнууд А. Ефимов, Г. Абрамов болон бусад haяхан ерэhэн залуушуулда hургаал заабари үгэнэ.

Ц.-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хориин аймаг.

ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУД БАРЮУЛАГДАБА

Табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абаха, бэлэдхэхэ түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ ажалай эрхим амжалта туйлаhан аймагай түрүүшүүлдэ СССР-эй орден, медальнуудые барюулха баярай суглаан haяхан Мухар-Шэбэртэ болобо.

Үдэшын 5 час. hайндэрэйхеэр хубсалhан, орден, медальнуудаа зүүhэн үйлэдбэриин түрүүшүүл КПСС-эй райкомой лекционно зал соо сугларба. Хүн бүхэн баяртай, бэе бэеэ амаршалнад. Суглараагшадай олонхиинь танинабди. Ажал дээрэнь ногээтэ бэшэ уулзажа хөөрэлдэhэн, үйлэдбэридөө хэрэглэдэг онол аргаарнь hонирхоhон байнабди. «Родина» колхозой трактористка Г. Н. Сажинатай хөөрэлдэжэ hууhан Г. И. Миронов аймаг соогоо суута гараhаар үнинэй. КПСС-эй обкомой гэшүүн, «Заганский» колхозой комбайнер Георгий Иванович түрэл колхозойнгоо таряалан дээгүүр комбайнаа хори гаран жэлдэ жолоодоно. Тэрэ ажалай баян дүршэлтэй, түрүү онол арга хэрэглэхэ, шэнэ үүсхэл гаргаха гэжэ хододоо эрмэлзэжэ ябадаг хүн. Комбайндаа нэмэлтэ бааг хэнhээшье түрүүн тодхоhон. Тэрэнэй жэшээгээр мүнөө олохон комбайнернууд комбайндаа нэмэлтэ бааг тодходог болонхой. Залуу хүбүүдые хажуудаа абажа, бэрхэ комбайнер болгохо, комбайнаа байлгангүй хүдэлгэхэ гэhэн үүсхэл үнгэрэгшэ намар гаргаа hэн. Үнинэй комбайнер, коммунист Георгий Ивановичай жэшээгээр олохон комбайнернууд ажаллажа, амжалта туйлаhан. Нүхэр Миронов үнгэрэгшэ намар 382 гектар таряа хадажа, 5.000 центнер таряа суглуулан сохижо, ажахы соогоо түрүү hуури эзэлhэн юм.

И. П. Козловые хүн бүхэн амаршална. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг «Забайкалец» совхоз тараан, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдадаг, жэл бүри олзо доход ехээр оруулдаг томохон ажахы болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ үбhэ тэжээлээр дутамаг байгаашье, совхозой хүдэлмэришэд эршэмтэйгээр ажаллажа, гүрэндэ hү, мяха, ноohо, овощ худалдаха арадай ажахын түсэб үлүүлэн дүүргээ. Тиигэжэ 68.000 түхэригэй сэбэр олзо оруулhан юм. Иван Петрович «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо хүртэхэл ёhoopoo хүртөө.

— Тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгөөр аймагаймнай үйлэдбэриин 22 түрүүшүүл Эхэ оронойнгоо үмэнэhөө үндэр хайрада хүртөө, — гээд КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Г. М. Конев хэлэбэ.

Партиин обкомой бюрогой гэшүүн, республикын арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ И. П. Зинченко эгээл түрүүлэн «Заганский» колхозой комбайнер Г. И. Мироновой энгэртэ Октябриин революциин орден зүүлгэжэ, халуунаар амаршалба. Эхэ оронойнгоо үндэр хайрада хүрэмөөр үшөө hайнаар ажаллахаб гээд Георгий Иванович харюугай үгэ хэлэбэ.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: орден, медальнуудта хүртэhэн аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүл.

Авторай фото.

СОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДТЭ АЛДАР СОЛО!

Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо баярай суглаан болоо

... жэлэй мартын 8 баяр ..., хабарайхяар хү-... оршон байдалда үнгэ-... Совет орон энэ үдэрые ... арадай hайндэрэй гу-... тэмдэглэн, мате-... риальна ба соёл болбосоро-... байлигуудые арьбадха-... залуу үетэнние хүмүү-... хэрэгтэ эдэнэй оруул-... ехэ хубитынь тү-... hөөhэдынгөө басагадта ... гүнзэгы баярай мэдэрэл-... байhанаа элирхэйлэн ...лбэ.

Мүнөөнэй мартын 8-най ... онсо удха шанартай ...: ООН-ой Генеральна ... Ассамблейн шиидхэбэриин ..., 1975 он—Эхэнэрнүү-... дэй уласхоорондын жэл бол-... жо соносхогдонхой.

Фашизмда эсэргүү тэмсэ-... хамтын хэрэгтэ Сове-... дэй ороной эхэнэрнүүдэй ...hан хубитань совет ..., бүхы түрүү хүн тү-... нэй ажабайдалдахи по-... литическэ онсо ехэ удха ша-... нартай ябуулгын — Эсэгэ ... хамгаалгын Агууехэ дайнда илалтын туйлагдаhaap 30 жэлэй урда тээхэнэ илангаяа эли тодоор харагдана.

Совет эхэнэрнүүд мүнөөшье манай зохёон байгуулагша арадай хамтын жагсаал дотор нягта эмхидэлтэйгээр дабшана. Коммунис байгуулалтын бүхы участогуудта ажалай баатаршалгын эрхим жэшээ харуулна.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаhан, партийна, Соведүүдэй ба ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэнэрэй баярай суглаан Москвада, мартын 7-ной үдэр Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон дотор болоо.

Нүхэд **Л. И. Брежневые, А. А. Гречкые, В. В. Гришиние, А. А. Громыкые, А. П. Кириленкые, К. Т. Мазуровые, А. Я. Пельшые, Д. С. Полянскиние, А. Н. Шелепиниие, П. Н. Демичевые, Б. Н. Пономаревые, Д. Ф. Устиновые, В. И. Долгих, И. В. Капитоновые, К. Ф. Катушевые** эндэ суглараагшад нэрьемэ, удаан альга ташалгаар угтаба.

hайндэртэ зорижо союзна республикануудhaa, Россиин Федерациин олохон хизаарнууд ба областьнуудhaa ниислэл хотодо ерэhэн эхэнэрнүүд зал дотор сугларaa. Эндэ социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл, промышленностиин элдэб hалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөөгэй ажалшад, эрдэмтэд, соёлой ажал ябуулагшад, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеранууд, партийна болон Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэд бии байба.

Баярай суглаанда хабаадаhан эхэнэрнүүдэй туд бүхэн тухай ехэ юумэ хөөрэжэ болоно. Түрүүшын түсэбтэ табан жэлнүүдэй габшагайшуул М. В. Гнатенко, Е. Б. Сапунова, Д. М. Гармаш эндэ hууна. Алдар суута эхэнэр лётчигууд — дайнай ветеранууд, Советскэ Союзай Геройнууд М. В. Смирнова, Е. А. Никулина, А. Ф. Худякова эндэ бии. Социалис Ажалай Герой, 13 үхибүү хүмүүжүүлэн ехэ болгоhон эхэ-герой Казахстанhaa ерэhэн Улбала Алтайбаева, Социалис Ажалай Герой, эхэ-герой Киргизиhээ ерэhэн Кульсара Сулейманова гэгшэд алдарта эхэнэрнүүдэй дунда hууна.

Манай үеын алдарта ажалшад аха нүхэдэйнгөө габьяае нэрэтэй солотойгоор үргэлжэлүүлнэ.

КПСС-эй МГК-гай секретарь **Р. Ф. Дементьева** баярай суглаа нээбэ. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Б. Н. Пономарёвто** үгэ үгэхэдэнь, совет эхэнэрнүүдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээhэн амаршалгые тэрэ уншаба.

Ленинскэ ЦК-гай амаршалгын халуун дулаан үгэнүүдые суглаанда хабаадагшад удаан үргэлжэлhэн альга ташалгаар угтаба.

Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Герой, СССР-эй лётчик-космонавт **В. В. Николаева-Терешкова** трибунада гарана.

Совет эхэнэрнүүдтэ манай партиин Центральна Комитедэй эльгээhэн амаршалгые бидэ бултадаа, баярай суглаанда хабаадагшад зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн шагнабабди гэжэ тэрэ хэлээ. Коммунизм байгуулгада совет эхэнэрнүүдэй дүүргэжэ байhан үүргые үндэрөөр сэгнэhэнэйнь түлөө, арад зоной аша туhа тухайда, бидэнэр — эхэнэрнүүд тухайда манай партиин Центральна Комитедэй, Совет правительствын, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй ехэ анхарал оролдолго хандуулжа байhанайнь түлөө таанадай үмэнэhөө, ороной бүхы эхэнэрнүүдэй үмэнэhөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Удаа тээнь Агууехэ Октябриин революцида хабаадагша, 1917 онhoo КПСС-эй гэшүүн **М. В. Фофанова,** улhан утаhанай промышленностиин Түбэй эрдэм-шэнжэлэлгын институдай директорэй орлогшо **М. И. Виноградова,** Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран, Советскэ Союзай Герой **М. Б. Осипова,** Москвагай телевизионно заводой хабсаргагша, Социалис Ажалай Герой **Ж. Е. Горбачёва,** Черкасска областиин Тальновска районой «Здобуток жовтня» колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой **Т. А. Гаврилова,** медицинын эрдэмэй доктор, профессор **И. В. Маркова,** МГУ-гай студентка **А. Д. Турчанинова** гэгшэд баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэрөөр — Мартын 8-най hайндэрөөр совет эхэнэрнүүдые халуунаар амаршалха зуураа, габшагай ажал, hуралсал тухайда, зол жаргалта байдал тухайда үргэнөөр хэлэhэн. түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабарине бүхы табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид амжалтатайгаар дүүргэхэ байhан тухайдаа мэдээсэбэ.

Эдир пионернүүд баярай суглаанда хабаадагшадые халуунаар амаршалаа.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр абтаhан байна.

Баярай суглаанай hүүлдэ hайндэрэй концерт табигдаа.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИНАЙ ТЮМЕНЬ БА ОРЕНБУРГААР ЯБАhАН ТУХАЙ

ТЮМЕНЬ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Тюменьдэ ... байхадаа, haяхан ашаглалтада ороhон блочно-комплексно түхеэрэлгэнүүдэй ... ошоhон. нефтиин ... газай үйлэдбэриин түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргалгатай танилсаhан байна. Тэрэшэлэн камвольно-сэмбын комбинатда хүрэжэ тус предприятиин хүдэлмэрилэгшэдэй ажал ба ажаhуудалтайнь танилсаа. Хүдэлмэришэдтэй уулзажа хөөрэлдөө.

А. Н. Косыгин, тэрээнтэй хамта ябалсаhан хүнүүд мартын 7-до Оренбург ошоhон байна.

ОРЕНБУРГ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин мартын 7-до эндэ ерээ.

Тэрэнние КПСС-эй обкомой секретарь А. М. Воронов, облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. Н. Баландин, партиин обкомой бюрогой гэшүүд угтаба.

А. Н. Косыгин, хамта ерэлсэhэн СССР-эй хэдэ хэдэн министерствэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд газ гарган абаха, илган шанаржуулха ба зөөхэ барилгануудай түрүүшын ээлжээнэй хүдэлмэритэйнь энэ предприятиин хоёрдохи ээлжээнэй барилгын ябасатайнь танилсаа.

Тэрэ үдэшэ партиин областной комитедтэ А. Н. Косыгинай хабаадалгатайгаар партийна, Соведүүдэй ба ажахын эмхинүүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн боложо, областиин экономико саашадань хүгжөөлгын асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ЗОРИЛГОЁО БЭЕЛҮҮЛХЭЭР

ОРЛИК (Ахын аймаг). «Коммунизм» колхозой үхэршэн Т. Замбалов түгэсхэхы жэлдэ 100 үнеэн бүриhөө 83 тугал түлжүүлхээр социалис уялга абаhан юм. Мүн тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые дунда зэргээр 128 килограммда хүргэхөөр хараалhан байна. Мүнөө энэ нүхэрнай абаhан уялгаяа сүм дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно.

К. ТУЛУЕВ.

ТҮЛӨӨhЭГҮЙ ПУТЁВКО

КАБАНСК. Кабанскын совхозой партийна организаци, рабочком Эсэгэ ороноо хамгаалха Агууехэ дайнда хабаадалсагшадта, мүн ажалай ветерануудта амаралтын байшангуудта, аяншалгын баазануудта ошожо амарха түлөөhэгүй путёвко барюулха шиидхэбэри абаба. Тиигэжэ зол жаргалай түлөө ами наhaяа хайрлангүй дайлалдаhан, ажаллаhан ветеранууд урмашуулагдахань гээшэ.

А. ХАЛТУЕВ.

БАРИЛГА УЛАМ ҮРГЭДЭНЭ

НИЖНЕАНГАРСК (Хойто-Байгалай аймаг). Байгша ондо «Северный» совхоз 130 тугалай багтаамжатай томо байра, ороohо таряанай, тоhо түлишын склад ба хоёр квартиратай юhэн гэр бариха түсэбтэй юм.

Мүнөө совхозой А. Дамбаевай хүтэлбэрилдэг бригада барилгын модо бэлдэнэ. hүүлэй мэдээгээр 800 кубометр модон бэлэдхэгдээ. Модо шэрэлгэдэ трактористнууд В. Ермошкин, И. Соловьев гэгшэд шалгарна.

Г. КОНЕВИН.

КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй арбан жэлэй ойдо

ХҮГЖЭЛТЫН ЕХЭ ЗАМААР

В. ЛЫСОВ,
КПСС-эй обкомой секретарь

Түрэл партимнай ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй хэблэлдэ толилогдоhонhоо хойшо мүнөө арбан жэлэй ой гүйсэхэнь. Партиин, арад зоной ажабайдалда айхабтар ехэ удха шанартай энэ үдэрые бүхы оромнай үргэнөөр тэмдэглэхэ байна.

Хүсэ ехэтэй болоhон социалис экономикын арга боломжодо түшэглэн, партимнай хүдөө ажахынгаа үйлэдбэридэ комплексно механизаци, электрификаци дэлгэрүүлжэ, бүхы талаhаань химизаци хэрэглэхэ, газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулаад, хүдөө ажахые ашаг үрэ ехэтэйгээр хүгжөөхэ тодорхой курс хараалhан байна. КПСС-эй ЦК-гай удаадахи пленумүүд дээрэ, мүн партиин XXIII болон XXIV съезднүүдэй шиидхэбэринүүд доторшье энэнь баталагдан бэелүүлэгдэhэн байгаа.

Партиин ЦК-гай мартын Пленумhээ хойшо үнгэрhэн жэлнүүдтэ хүдөө ажахын материально-техническэ баазые бэхижүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ арбан жэлэй туршада 182 миллиард түхэриг капитальна мүнгэн зөөри hомологдоо гэхэ гү, али энэнь бүхы долоодохи табан жэлэй хэмжээнhээ дүрбэ дахин шахуу ехэ болоно.

Эдэ жэлнүүдтэ промышленностьмнай хүдөө ажахыда 3 миллион трактор, 1,6 миллион ашаанай автомашина, гаряа хуряаха 906 мянган комбайн бүтээн гаргажа үгэhэн байна. Энэ үе соо хүдөө ажахые электрын хүсөөр хангаха хэмжээн эрид ехэ болоо. Хэрбээ 1965 ондо хүдөө ажахыда 37,8 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн хэрэглэгдэhэн байбал, мүнөө тэрэнь жэлдээ 75,8 миллиард киловатт-час болонхой.

Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхэ, бүхы үйлэдбэрие тогтууритай hайн болгохо зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэнэ. Дунда Азиин республикануудта, Украиной урда зүгтэ, Кубань болон Поволжидо уhалагдадаг газартай нилээд ехэ шэнэ районууд бии болгогдоо. Белоруссиин, Прибалтикын зарим районуудта, РСФСР-эй түбэй областьнуудта газарай үрэжэл hайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Хүдөө ажахыда химиин зүйлнүүдые хэрэглэхэ хүдэлмэри баhал үргэн дэлисэтэйгээр хэгдэнэ. Хэрбээ арбан жэлэй саана колхоз, совхозуудта 27 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ үгтэhэн байбал, нёдондо тэрэнь 63,9 миллион тоннодо хүргэгдөө.

Эдэ бүгэдын ашаар орон дотор орооhо таряа, хлопок болон хүдөө ажахын бусад ургамалнууд hураггүй ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болоо. 1971—1974 онуудай туршада жэлдээ дунда зэргээр 192 миллион тонно таряан абтаа гэхэ гү, али долоодохи табан жэлэй туршада дунда зэргээр жэл соо абтаhанhаа 62 миллион тонноор ехэ орооhон үйлэдбэрилэгдөө. Арбан жэлэй туршада мяха абалга 1,7 дахин, hү — 1,5, үндэгэн — 2 дахин ехэ болоо. Хүдөө ажахын бүхы үйлэдбэриин ашаг үрэ үгэсэнь улам дээшэлжэ, колхоз, совхозуудай экономико хурдан түргэнөөр хүгжэнэ.

Орооhо таряа абалгые бүри ехэ болгохо гээшэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленум онсолон тэмдэглэhэн байна. Нэн түрүүн бүхы таряалангай ургасые дээшэлүүлхэ, газарай гектар бүхэнhөө шадаал hаа, ехэ продукци абаха зорилго табигдана.

Таряалангай ургаса дээшэлүүлжэ, орооhо болон хүдөө ажахын бусад ургамалнуудые ехээр абаха зорилго табихадаа, партимнай хүдөө ажахые саашадань үшөөл зэбсэгжэнги, хүсэ ехэтэй болгохо талаар бүхы шухала хэмжээ абаха байна.

Энээнтэй хамта, газарай ургасые дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудые ехээр абадаг болохо тушаа колхоз, совхозуудта бии байhан арга боломжонуудые бодомжотой зүбөөр, шадамараар ашаглаха тушаа партийна организацинуудай, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай, ажахынуудай мэргэжэлтэдэй урда тон ехэ харюусалгатай зорилго табигдана.

Хүдөө ажахын шухала hалбари мал ажалые саашадань хүгжөөхэ научно-техническэ дэбжэлтын шэнэ арга боломжонууд бии болоо. Оронoймнай экономикын хүсэ ехэтэй болоhон ашаар хүдөө ажахын мүнөөнэй эрдэм наукын, түрүү техникын туйлалтануудые хэрэглэжэ, ашаг үрэ ехэтэй мал ажалай томо комплекснуудые эмхидхээд, промышленна үндэhөөр мал шахаха, шубуудые тэжээхэ, эрхим шанартай сагаан эдеэ абаха аргатай болоо. Энэмнай манай хүдөө ажахын ерээдүйн нюур шарай болоно гээшэ.

Гахэтэй хамта, олонхи колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин үшөөл бутархай жэжэ, олон hалбаритай байhан дээрэhээ хүдөө ажахыда научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэг гэдэргэ татагдана гэжэ шэнэ газар ашаглан хэрэглэжэ эхилhэнhээ хойшо 20 жэлэй ойдо зорюулагдаhан, Алма-Ата хотодо болоhон байрай зүблөөн дээрэ Л. И. Брежнев хэлээ hэн.

Саашадаа хүдөө ажахын үйлэдбэрие индустриальна онол аргаар эрхилдэг болохын тула үйлэдбэриин зарим hалбаринуудые үшөөл гүнзэгыгөөр мэргэжүүлхэ, улам үргэнөөр томодхохо, ажахынуудай хоорондын хамжалгые хүгжөөхэ хэрэгтэ хүдөөгэй ажалшадай бүхы анхаралые партимнай хандуулна. Энэ табан жэлэй туршада орон дотор адууhа мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй томо, мүн ажахынууд хоорондынгшье комплекснууд, шубуудай фабриканууд олоор баригдажа байна. Үйлэдбэриин хүсэ, мүнгэн зөөри хамталан хэрэглэжэ, хамжан ажаллаhанай ашаар гансахан 1974 оной эсэстэ орон доторнай 5,4 мянган ажахынууд хоорондын үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд бии болгогдоод хүдэлжэ байгаа.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые абаха, бэлэдхэхэ хүдэлмэриие түсэблэхэ гурим хубилгагдажа, продуктнуудые худалдаха гүрэнэй табан жэлэй тогтомол захил-даабариин хажуугаар, үйлэдбэриеэ өөhэдөө түсэблэхэ, энэ талаар эдэбхи үүсхэл гаргаха арга боломжо колхоз, совхоз бүхэндэ олгогдоhон байна. Хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абалгын гүрэнэй сэн дээшэлүүлэгдээ.

Энээнтэй хамта, гүрэндэ түсэбhөө гадуур худалдагдаhан продукциин гол сэн дээрэнь нэмэжэ түлэгдэдэг болоо, колхозуудта мүнгэн зөөри урьhалха гурим нарижуулагдаа, колхоз бүхэндэ гэшүүдтэ hара бүри тогтомол салин хүлhэн үгтэдэг болоо. Эдэ бүгэдэ колхоз, совхозуудай экономикые тогтууритай hайн болгожо, шанга шадалтай, бэхижэhэн экономикотой болгоо, hайнаар ажаллаhан хүнүүдые зүбөөр урмашуулха арга боломжо нээжэ үгөө.

Мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдэй хүсэндөө хүргэгдэhэнэй ашаар хүдөө ажахын үйлэдбэри бүхы дээрээ нилээд ургажа, тэрэнэй национальна доходто ородог хубинь ехэ болоо.

Хүдөө нютагуудта ажаhуудалай, соёл-гэгээрэлэй, үйлэдбэриин барилга үргэн далайсатайгаар хэгдэнэ. Мүнөө hургуулигүй, хүүгэдэй садяслигүй, медицинын болон соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаангүй тосхон hууринние олохонь бэрхэтэй. Тэдэниие барихадань, ашаглан хэрэглэхэдэнь, гүрэн колхозуудта ехэхэн туhа хүргэнэ. Колхознигуудые пенсионно тэдхэмжээр хангаха тушаа ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Арбан жэлэй туршада хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа бэелүүлэгдэhэн эдэ туйлалта, амжалтанууд КПСС-эй аграрна политикын тон ехэ хүсэтэй, сэсэн мэргэн байhаниие элитээр гэршэлэн харуулна. Энэ политикын арад зоной аша туhада гүйсэд харюусадаг, ажалшадай дунда бүхы талаhаа hайшаан дэмжэгдэдэг байhаниинь элитэ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумhээ хойшо үнгэрhэн жэлнүүдэй туршада бүхы оронтоёо хамта манай республикынгшье хүдөө ажахыда ехэхэн хубилалта болоо. Колхоз, совхозуудай болон хүдөө ажахын бусад предприятинуудай материальна баазань жэшээлэшэгүй ехээр ургаа.

Үнгэрhэн арбан жэл соо малай байрануудай, үйлэдбэриин бусад барилгануудай, газарай үрэжэл hайжаруулха, уhалха түхеэрэлгэнүүдэй, гэр байрын, hургуулиин, больницын болон социальна болон соёл-гэгээрэлэй барилгануудта, мүн ажахынуудые техническэ талаар зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ гүрэнhөө, ажахынуудhаашье хамта 624 миллион түхэриг hомологдоо. Энэнь долоодохи табан жэлэй бүхы жэлнүүдтэ республикын хүдөө ажахыда hомологдоhон мүнгэн зөөриhөө дүрбэ дахин ехэ болоно. Эдэ жэлнүүдтэ колхоз, совхозууднай 10,8 мянган трактор, 6 мянган ашаанай автомашина, таряа хуряалгын 5 мянган комбайн гүрэнhөө абаа. Хүсэ ехэтэй тракторнууд, тарял сэбэрлэхэ, хатааха оньhожоруулагдаhан комплексно түхеэрэлгэнүүд, малай тэжээл буйлуулха бүтээсэ ехэтэй агрегат, цехүүд, газар уhалха бүлүүр станцинууд болон мүнөөнэй хүдөө ажахын шэнэ машинанууд ажахынуудтамнай жэлhээ жэлдэ олон болоно, газарай хүрьhэнэй hалхи, уhанhаа гэмтэлгые зайсуулха олон янзын машина, техникээршье хангагданхай. Тэрэшэлэн мал ажалдахи хүшэр хүндэ хүдэлмэри оньhожоруулха талаар республикын колхоз, совхозуудта нилээд ехэ юумэн хэгдэнэ. Үнэн дээрээ эдэл жэлнүүдтэ газарай үрэжэл hайжаруулха, хүдөөдэ барилга ехээр хэхэ материальна бааза бии болгогдоо. Гансахан нёдондо хүдөөгэй мелиораторнууд, барилгашад хамта 45 миллион үлүүтэй түхэригэй капитальна барилга хэhэн байна.

Электрын элшэ хүсөөр хангалга хурдан түргэнөөр хүгжөө. Мүнөө ажахынуудта элдэб ажал хэдэг 20 мянган электродвигательнүүд хүдэлнэ гэхэ гү, али бүхыдөө тэдэнь 145 мянган киловатт-час хүсэтэй.

Газарай үрэжэл hайжаруулха, уhалдаг болгохо тушаа hүүлэй жэлнүүдтэ айхабтар ехэ ажал хэгдэнэ. Энэ табан жэл соо 74 мянган гектар газарай үрэжэл уhаар hайжаруулагдаа. Энээнтэй хамта ажахынууд минеральна үтэгжүүлгэ улам ехээр абадаг болонхой. 1965 онойхитой сасуулхада нёдондо колхоз, совхозууд 10 дахин ехэ минеральна үтэгжүүлгэ абаа.

Бүхы үйлэдбэриин хурдан түргэнөөр хүгжэжэ, хүсэ ехэтэй болоhоной ашаар хүдөө ажахын продукци hураггүй ехээр абтадаг болоо. Үнгэрhэн жэлдэ республикын ажахынууд 65,5 мянган тонно мяха, 160,3 мянган тонно hү, 5.451 тонно нооhо, 106,5 миллион үндэгэ абаа. Арбан жэл соошье эдэ продуктнуудые абалга нилээд дээшэлээ.

Ган гасуур боложо, уhан үер дайралдаад, тэрэнэй ушаруулhан хохидолые зайсуулха хэрэгтэ ехэхэн хүсэн, мүнгэн зөөриин гаргагдаашье hаа, мал ажалай продуктнуудые абаха хэмжээн дээшэлhээр лэ байгаа. Даб дээрэ тооложо үзэхэдэ, энэ табан жэл соо колхоз, совхозуудта мяха абалга бүхыдөө 30—32 процент, hү, нооhо абалга — 21—22, үндэгэ — 1,5 дахин ехэ болохоор хараалагдана.

Хүдөө ажахын бүхы үйлэдбэрие саашадань хурданаар хүгжөөжэ, түбхын гүрүүн орооhо таряанаи тогтууритай hайн ургаса абаха, газарай хүрьhэ hалхи, уhанай гэмтээлгэhээ хамгаалха, сабшалан, бэлшээриин ургаса эрид дээшэлүүлхэ зорилго үшөөл хурсаар табигдана. Аймагуудтахи ажахын hалбаринуудые научна үндэhэ hуури таарулан томодхожо, тусгаар мэргэжэлтэй болгохо, адууhа манай үүлтэр hайжаруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ байнабди. Энэ талаар эрдэмтэднай хүдөөгэй ажалшадтай нягта холбоотойгоор ажаллаха ёhотой.

Продукци эрхим шанартайгаар абадаг болохо гээшэ мүнөөдэрэй гол шухала зорилгонуудай нэгэн. Малаа hайнаар шахажа, бэлшээжэ, тарган, шэгнүүр ехэтэй болгожо тушааха, фермэ, гүүртэ бүхэндэ зоотехническэ заабариие наринаар сахиха, бүхы хүдэлмэриие түрүү, шэнэ технологиин заабаряар хэдэг болохо саг ерээ.

Үйлэдбэриин ашаг үрые эрид дээшэлүүлхэ гээшэ баhал тон шухала асуудал. Юуб гэхэдэ, мүнөө үшөөл олохон ажахынуудта продукциин өөрынь үнэ сэн хэтэрхы ехэ байhаар, үлүү гарза ехэ хэгдэнэ. Нэн түрүүн ажалай гаргашые али болохоор хорооожо, эхэ малай hубайралгые, хурьга, тугал, поршоонхын, томо малайшье гарзалалгые усадхажа, мүн материальна хэрэгсэл, мүнгэ зөөри гаргашалгада эзэн бусэ ябадал гаргадаг, урилгэ хоролго хадаг ябадалые болюулжа, хүдөө ажахын бүхы үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо шухала.

Муугаар хүдэлдэг, гээгдэнги, экономическа талаараа hула ажахынуудые алишье талаhаань шэнжэлэн, гээгдэлэйнь шалтагаание элирүүлхэ, тэрэнээ усадхахадань туhалха хэрэгтэй.

Табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ түрүү ажахынууд, социалис мүрысөөндэ оролсоhон ажалай түрүүшүүлнай эрхим hайн үрэ дүн туйлаа.

Республикын суута haалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина (Сэлэнгын совхоз) нёдондо үнеэн бүриhөө 5.833 килограмм hү haажа, абаhан уялгаяа 633 килограмаар үлүүлээ, Борьёогой совхозой бэрхэ хонишон Дмитрий Яковлевич Свистунов зуун эхэ хонин бүриhөө 150 хурьга түлжүүлээ, хонин бүриhөө 4,5 килограмм нооhо хайшалаа.

Эдэнэр шэнги олон тоото түрүүшүүлэй туйлаhан үрэ дүн дээрэhээ харахада, эдеэ хоолой зүйлнүүдые үшөөл ехээр абаха арга боломжо, хэрэглэгдээгүй нөөсын барагдашагүй байhаниие гэршэлнэ.

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалгада харюу болгон, республикын хүдөөгэй ажалшад байгша ондо дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абанхай. Тиимэhээ жэлэй түрүүшын үдэрhөө шанга эршэтэйгээр хүдэлжэ, туйлаhан үрэ дүнгөө улам арьбадхаха, шадаал hаа, элбэг ехэ, хямда сэнтэй продукци абахын түлөө тэмсэхэ шухала болоно. Мүнөө тон харюусалгатай, бэрхэтэйшье хүдэлмэриин хаhа — малай үбэлжэлгэ түлэг ябана. Гахэтэй хамта ажахы бүхэндэ үбэлжэлгэ эмхитэй hайнзаар үнгэрнэ гэхын аргагүй. Жэшээнь, Загарайн, Хэжэнгын, Түнхэнэй болон бусад зарим аймагуудта январь, февраль соо hү haали ехээр доошолhон байна. Энэ гээгдэлые дары усадхахын тула гүүртэ, фермэ бүхэндэ байhан үбhэ тэжээлые тон наринаар бүридхэжэ абаха, тэрэниие hайнаар буйлуулжа, арьбадхажа, малай үгэhэн ашаг шэмынь зэргээр зүб рацион табяад эдюулхэ, малаа тон hайнаар харууhалха хэрэгтэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонид түлэг хурьгалжа, хонишодто баhал тухагүй хүдэлхэ саг оронхой. Энэ харюусалгатай хүдэлмэриие хаа хаанагүй hайнаар эмхидхэжэ, абтаhан түлые нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр томо болгохо гээшэ гансашье хонишодой бэшэ, ажахынуудай партийна организациин, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй нангин уялга мүн.

Хабарай тарилгын эхилхэ болотор тиимэшье ехэ саг үлөөгүй. Теэд тарялашадай ажалда үшөө дүүргэгдээгүй, хүсэд бэлэн болоогүй юумэн ехэ. Хурамхаанай, Баргажанай, Яруунын, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта үшөө олохон трактор, плуг, сеялкэ гэхэ мэтэ машинанууд заhабарилагдаагүй байна. Мүн шэнгэн түлишэ, тоhон хүсэд хүрэхөөр зөөгдэжэ абтаагүй, хүдэлхэ механизаторнуудшье олон дутуу байлаар.

Манай эндэхи шэмэрүүн уларилтай нютагуудта үндэр баян ургаса абаха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Тиимэhээ хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха шухала. Ургамал бүхэниие тарижа ургуулха технологиие бодожотойгоор зохёохо, поли бүхэндэ таарамжатай агротехникэ нэбтэрүүлхэ, тиигэжэ үндэр баян ургаса абахын тула эрдэм наукын, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтые дүүрэнээр хэрэглэхэ байна.

Хүдөөгэймнай таряашад, малшад республикынгаа бүхы ажалшадтай хамта бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсон, совет арадай фашизмые илаhанhаань хойшо 30 жэлэй ойе габшагай ажалаараа угтажа, КПСС-эй XXV съездын бэлэдхэлдэ бодото хубитаа оруулалсаха зорилготой.

Ган гасуур байhан 1974 ондошье кукурузын баян ургаса абаhан механизатор Б. Р. Жамбалов гансахан Химнын гээ совхоз дотор бэшэ, харин бүхы Сэлэнгын аймаг соогоо, республикадаа суурхана. Мүн иимэ алдар солодо хүртэгшэдэй дунда Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон Л. Д. Иванов, Ивалгын ОПХ-гай суута хонишон Е. Ц. Бадмаев бин. Эдэнэр жэл бүри отарынгаа зуун хонин бүриhөө зуу холо гаран хурьгадые түлжүүлнэ. Эдэ гурбан түрүүшүүлтэй уулзаад, хөөрэлдэжэ байха үедэнь фотокорреспондент Ц. Цыренжапов энэ зураг буулгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн талаhаа) Б. Р. Жамбалов, Л. Д. Иванов, Е. Ц. Бадмаев.

ПРИБАЙКАЛИИН АЙМАГТА

СОЛОЕО МАГТУУЛБА

«Зырянский» совхозой Ангырскын тракторна бригадын (бригадирынь Н. С. Воротников) хүндэлэлдэ ажалай алдар солын туг аймагай «Прибайкалец» газетэдэ толилогдобо. Тус бригадын коллектив тракторнуудаа, хүдөө ажахынгаа техникэ хабарай тарилгада гүйсэд бэлэн болгобо.

ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

Гремячинскын загаhанай участогай загаhашад габшагай hайнаар ажаллана. Тэдэнэр 800 центнер загаhа бариха түсэбтэй hаа, февралиин 25-да 830 центнер загаhа бариhан байба. Иигэжэ загаhашад кварталайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэбэ.

Федор Данилович Мушаковой хүтэлбэрилдэг бригада 300 центнер загаhа барижа тушааха байбал, энэ тоогоо 371 центнертэ хүргэжэ, эгээн эрхим дүн туйлаба. Виктор Прокопьевич Бурдуковскиин бригада мүн баян олзотой.

Мүнөө габшагайгаар ажаллажа байhан загаhашадай олонхидынь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаhан, гүрэн түрын шагнал хайрада хүртэhэн байха юм. Сергей Алексеевич Суменков, Петр Петрович Малчевский гэгшэд тэдэнэрэй тоодо оролсоно.

Табан жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэhэнэйнгээ түлөө В. П. Бурдуковский, Ф. Д. Мушаков гэгшэдэй даадаг бригаданууд «Прибайкалиин аймагай ажалай алдар солын домог» гэhэн дэбтэртэ бэшэгдэбэ.

ЗАЛУУ КОММУНИСТНАРАЙ hУРГУУЛИ

Аймагай залуу коммунистнарай hургуулиин ээлжээтэ хэшээл үнгэргэгдэбэ. «Партиин үзэл сурталай хүдэлмэриин мүнөө үеын шухала асуудалнууд» гэhэн лекциие суглараашад ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Партиин райкомой секретарь Г. Б. Цыденов энэ лекци уншаа.

«Хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй партиин үүргые мүнөөнэй ревизионизмын, оппортунизмын шүүмжэлжэ байhан тухай»; «Социалис соёл культурые хүгжөөхэ ба ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ тэрэнэй үүргэ дээшэлүүлхэ тушаа КПСС-эй XXIV съездын табиhан зорилгонууд» гэhэн хоёр лекци мүн лэ эндэ уншагдаhан байна. Партиин райкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин тагагые даагша А. Н. Кириков, «Прибайкалец» газетын редактор А. Т. Афанасьев гэгшэд эдэ лекцинүүдые уншаа.

«Манай, танай эрхэ сүлөөгэй түлөө» гэhэн документальна фильмые залуу коммунистнар ехэтэ hонирхон хараба.

УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

Үнгэрэгшэ жэлэй IV кварталай туршада дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхим hууринуудай нэгые эзэлhэнэйнь түлөө Итанцын леспромхозой коллективтэ СССР-эй ой модоной, модо болбосоруулгын ба саарhанай промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба гэhэн мэдээсэл модо бэлэдхэгшэдэй бүлэ бүхэниие баясуулба. Ажалша хүн тухай саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргажа байдагайнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, Совет правительствада үнэн сэдьхэлэй hайниие хүргэжэ байhандал энэ мэдээсэл дуулдаа.

Модошод, тэдэнэрэй бүлэ леспромхозойнгоо клубта олоороо сугларба. Эндэ туг барюулгын баярай ... үнгэргэгдөө.

«Забайкаллес» ком... начальник Д. Д. Се... ников нэрьемэ альга... ган доро Улаан туг пр... тиин коллективтэ ба... Итанцын модошодой... хэхы жэлэй даабари... бүхы дээрэнь табан... түсэб амжалтатайгаар... гэхэ байhандань этиг... hанаа тэрэ мэдүүлээ.

Партиин райкомой ... хи, хоёрдохи секр... Н. Е. Шелковников, ... Черепанов гэгшэд ... оной социалис мүры... илагша» гэhэн знач... леспромхозой бүлэг ху... ришэдтэ барюулаа. 19... до хэгдэhэн хүдэл... дүн согсологдожо, ... лээрээ шалгарhан ... дые дипломуудаар ...

«Итанцын леспро... габьяата хүдэлмэри... гэhэн нэрэ зэргэ олго... хай дипломууд У. А. ... сов, А. А. Кириков, ... Морозов, Г. Ф. Ис... А. П. Усольцев, П. ... пылов, А. А. Помуле... шэдтэ барюулагдаба.

П. ГРИГОРЬ...

56 МЯНГАН ЭХЭНЭР-МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ҮМЭНЭhӨӨ

МОСКВА. (ТАСС-ай корр). Паша Ангелинын нэрэмжэтэ ажалай алдар солын шанда хүртэhэн оронoй мэргэжэлтэй бэрхэ эхэнэр-механизаторнуудта үшөө нэгэ документ мартын 6-да барюулагдаба. Социалис мүрысөөндэ илагшад «Крестьянка» журналай дэргэдэхи П. Н. Ангелинын нэрэмжэтэ бүхэсоюзна клубай хүндэтэ эхэнэр - механизаторнуудай гэшүүд болобо гэжэ тус диплом үнэмшэлэн гэршэлнэ.

Социалис Ажалай хоёр дахин Герой Г. Е. Буркацкаягай толгойлдог клуб 7 жэлэй турша соо хүдэлжэ байнхай. Министерствэнүүдэй, албан зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэдэй уригдадаг заседанинууд дээрээ клубай гэшүүд хүдэлмэриингөө дүршэл шадабариие халан абалсадаг, хүдөө ажахын оньhон техникэ бүтээдэг министерствэнүүдэй, албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, конструкторнуудта hанамжануудаа хэлэдэг, дурадхалнуудые оруулдаг байна.

Хабарай тарилгын үедэ бэелүүлэгдэхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, заhабарилагшад - мастернуудые олошоруулхыень «Союзсельхозтехникын», СССР-эй. Хүдөө ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэдтэ, ажахы бүхэнэй эхэнэр-механизаторнуудай үхибүүдэй хүүгэдэй саадуудаар, яслинуудаар хангахын тула Хүдөө ажахы ба бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай профсоюзай ЦК-да клубай гэшүүд оронoй 56 мянган эхэнэр - механизаторнуудай үмэнэhөө hанамжалан дурадхаба.

«КАЗАХСТАН» ТҮХЭЛЭЙ 100 МЯНГАН ТРАКТОР

ПАВЛОДАР. (ТАСС-ай корр. Л. Устюжанинов). Газар хахалдаг ДТ-75М «Казахстан» түхэлэй 100 мянгадахи трактор хараалагдаhан сагhаа хоёр үдэрөөр урид Казахай ССР-эй Павлодар хотын тракторна заводой гол конвейерhээ гараа.

1968 оной август hарада гол конвейерhээ гараhан түрүүшын тракторhаа энэ машина тад ондоо, бүтээсэ ехэтэй байhаараа шалгарна. Тракторай двигатель hайжаруулагданхай, трактористын үндэр, мабтарай хэмжээгээр, шэгнүүрээр hуурinь тааруулан табигдадаг байна. Сибириин, Алас-Дурнын, Казахстанай хүйтэн шэмэрүүн уларилтай районуудта хүдэлхэ тракторнууд двигателиинь дулаасуулан хүдэлгэхэ тусхай түхеэрэлгэтэй.

ҮНДЭР ХААЛТА ҮНДЫН УРГАНА

НУРЕК. (Таджигай ССР). (ТАСС-ай корр. В. Щербаков). Жэлэй эхинhээ хойшо Нурекскэ ГЭС-эй дэлхэй дээрэхи эгээн үндэр хаалтада нэгэ миллион кубометр шорой адхагдаа. Иимэ ехэ

Совет орон
ШЭНЭ hО...

хүдэлмэри нёдондо... үеынхиhөө хоёр дол... ногоор урид бүтээгд...

Мүнөө энэ хаа... метр үндэртэ хү... байнхай.

ХАБАРАЙ ТАРИ... БЭЛЭН

БАРНАУЛ. (Т... корр. Н. Карасев). ... рай тарилгада бэ... гэhэн тобшохон ... ма Кулундын талаh... Бурлинска районо... шад хизаар соогоо ... хабарай тарилгын ... дүүргээ.

Мүнөө Алтайда ... ган трактор заhаб... жа, тарилгада бэлэ... донхой. Хэдэн арба... ган оньhожоруу... звенонууд. агрегад... хидхэгдэхэ юм.

КИРГИЗИДЭ ТАР... ЭХИЛЭЭ

ОШ. (ТАСС-ай ко... Петров). Киргизэй ... бида нарата дулаа... нүүд эхилээд байн... шад хабарай тари... халба. Баткенэй го... низаторнууд тарил... гадуудаа түрүүл... дээрэ гарганхай.

Түсэбтэ табан жэ... гэсхэхы жэлдэ Ош... тиин таряашад 70 ... шахуу гектарта хаб... рилга хэхээр ...

ЭХЭНЭРНҮҮД... УЛАСХООРОН... ЖЭЛДЭ ЗОРЮУЛА...

ТАШКЕНТ. (Т... корр.). Эхэнэрнүүдэй... хоорондын жэлдэ ... даhан выставкэ В. ... нэй Түбэй музейн ... филиал соо нээгдэ... скэ национальна ... бэелhэнэй, социал... мико ба соёл культу... жэhэнэй ашаар үз... нэрнүүдэй хуби за... лоhон туйлай ех... танууд тухай эндэ ... hан зүйлнүүд хөөр... сэбтэ юhэдэхи таба... туршада республик... нэрнүүдэй туйлаhа... танууд выставкэ ... бойсо харуулагдана.

ЗАВОД ТРАКТ... НУУДЫЕ БЭЛД...

МИНСК. (ТАСС-а... Хүдөө ажахын м... лые шудалха тусха... нууд эндэхи трактор... то саг үргэлжэ хүд... Россин Федераци... станай колхоз, сов... бүлэг механизатор... hуража гараба.

Механизаторнууд... на, РСФСР-эй «Се... никын» предпри... эмхинүүдэй, Мели... ба уhанай ажахын ... герствын мэргэжэлт... hото техникэ ашаг... рүү арга онолнуу... дална.

АХАhАА МЭДЭЭСЭНЭ

КОЛХОЗУУДАЙ СОВЕДЭЙ ТООСООН

hаяхан Орлик тосхондо Ахын аймагай колхозуудай Соведэй ээлжээтэ зүблөөн боложо, үнгэрhэн жэлэй туршада тус соведэй бэелүүлhэн ажал тухай зүбшэгдөө.

Совет дээрэ аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар, бригадирнууд, мэргэжэлтэд, түрүү малшад болон механизаторнууд хабаадалсаа.

Нэн түрүүн тоосоото элидхэлээр аймагай колхозуудай Соведэй түрүүлэгшэ, хүдөө ажахын управлениин начальник Д. С. Үнжуев үгэ хэлээ. Элидхэл дотороо нүхэр Үнжуев гол түлэб үйлэдбэриеэ ашаг үрэтэйгөөр эрхилхэ хэмжээнүүд тухай, мал ажалайнгаа шэглэлые hайжаруулха ба томодхогдоhон фермэ, гүүртэнүүдые байгуулха, малай үүлтэр hайжаруулха, үйлэдбэриин гол шухала хэрэгсэлнүүдээ, мүнгэ зөөриеэ зүбөөр ашаглаха, мэргэжэлтэдые hургаха асуудалнуудта анхаралаа хандуулаа.

hүүлдэнь үгэ хэлэhэн «50 лет Октября», «Улаан Аха» колхозуудай түрүүлэгшэнэр А. Налханов, А. Галсанов гэгшэд сабшалан, бэлшээреэ hайнаар ашаглаха, тэрэнэй ургасые hайжаруулха хэмжээнүүдтэ, олон жэлэй ногоо тариха, ажалдаа түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, ажахын тоосоо, тоо бүридхэлые hайжаруулха тухай дэлгэрэнгыгээр тогтобод.

Зүблөөн дээрэ аймагай колхозуудай Совет шэнээр байгуулагдажа, республикын колхозуудай соведтэ түлөөлэгшэд hунгагдаа. Зүблөөндэ хабаадагшад тоосоото элидхэлээр зохихо тогтоолнуудые абаа.

ПРОПАГАНДИСТНУУД hУРАНА

Ахын аймагай пропагандистнарай ээлжээтэ семинар hаяхан болобо.

Политическэ hургуулинуудай болон теоретическэ семинарнуудай пропагандистнууд КПСС-эй райкомой секретарь С. С. Галсановай «1974 оной түсэб ба уялгануудые дүүргэлтын дүнгүүд, юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй зорилгонууд» гэhэн элидхэл шагнаа.

«Партийна гэгээрэлэй hургуулинуудта үнгэргэгдэдэг коммунистнууд ба партийна бэшэ хүнүүдэй политическэ hуралсалай зарим дүнгүүд» гэhэн асуудалаар КПСС-эй райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша Е. Д. Цыремпилун элидхэл хээ.

«50 лет Октября» совхозой парткомой секретарь А. Л. Шарастепанов «Пропагандист-хүмүүжүүлэгшэ ба эмхидхэгшэ» гэhэн асуудалые тайлбарилжа үгөө.

КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша Д. Б. Шарастепанов «СССР-эй уласхоорондын байдал тухай» хөөрөө.

Пропагандистнууд Орлигой дунда hургуулида ошожо, пропагандист О. У. Пронтеевагай нээмэл хэшээлдэ байлсаа. hүүлээрнь семинарта хабаадагшад пропагандистын хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэлдөө.

Ц. ЦЫБДЕНОВ.

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Щелково хотоhоо холо бэшэхэнэ техническэ мэргэжэл олгодог хүдөөгэй хоёрдохи училищи оршоно. Эндэ ерээдүйн тракторист-машинистнууд hурана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша Ю. Салов «Нива» комбайн жолоодохо талаар хэшээл үнгэргэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

СЕКРЕТАРЬНАРАЙ hУРАЛСАЛ

Промышленна барилгын, транспортын предприятинуудай, совхозуудай партийна эхин организацинуудай (цехэй) секретарьнарай семинар партиин Захааминай райком үнгэргэбэ.

Партиин ЦК-гай декабриин (1974 оной) Пленумэй шиидхэбэриин үндэhөөр никтын үйлэдбэриин аша үрэ ехэдхэлхын тулада районой партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухайда КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Б. Михеев элидхэл хээ.

Илалтын 30 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй үедэ, мүн энэ hайндэр үнгэргэхэ үедэ политическэ хүдэлмэри ябуулха тухайда партиин райкомой секретарь С. С. Бадмаев хөөрэбэ.

Партийна биледүүдые hэлгэлгын дүнгүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дүүргэхэ талаар партийна организацинуудай хэжэ байhан хүдэлмэри тухай тус райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша И. Е. Григорьев, партийна эхин организацинуудай документнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай инструкци тухай райкомой таhагые даагша Ф. Ч. Дудареев гэгшэд үгэ хэлээ. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэг hайжаруулха тухай асуудалаар райкомой таhагуудые даагшад Н. Т. Хабалов, А. Ж. Тудунов гэгшэд үгэ хэлээ.

hүүлдэнь семинарта хабаадагшад дүй дүршэл тухайдаа хөөрэлдэбэ.

А. ТУДУНОВ,
КПСС-эй Захааминай райкомой пропаганда, агитациин таhагые даагша.

ФОТО РЕПОРТАЖ

ҮДЭРЭЙ МЯНГАН ЗАХИЛ

...жалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангадаг бай... Улаан-Үдэдэ нээгдэ... жэл үлүүтэй боложо ...йна. Тус байшангай ...элмэрилэгшэд эндэ ...һэн хүнүүдые урин ...аанаар угтажа, тэдэ... хэһэн захилнуудые ...тань һайнаар дүүргэ... тула ехэ оролдолго ...гана. Хубсаһа оёдог ...елье, трикотаж нэхэдэг ...х. химиин аргаар хуб... сэбэрлэдэг цех, тү... оньһожоруулагдаһан ...ечна, хүн зондо эл... хэрэгсэлнүүдые түр ...раар үгэдэг пункт эн... түхеэрэгдэнхэй юм.

...Тэр бүлын һайндэрые ...р ёһололой байдалда ...э үнгэргэжэ болоно. ...тай блюдэнүүдые ...эхэ дуратай гэрэй ...к эхэнэрнүүд мэргэ...тэй эдеэ шанагшад... хандажа, туһатай ...ол абадаг болон... Ажаһуудалай эрилтэ ...адаг байшанда дүр...тэй парикмахернууд. ...һа оёгшод ажалладаг, хүн бүхэндэ туһатай зүбшэл үгэдэг заншалтай.

Үнгэтэ түмэр дээрэ угалзануудые, буряад арадай ажабайдалые дабтажа харуулһан зурагуудаар шэмэглэгдэһэн шэл, бетоноор баригдаһан байшанда үдэр бүри мянга гаран хүн орожо, элдэб захилнуудые хэдэг болоо. Буряад орондо ерэһэн айлшад ажаһуудалай эрилтэ хангадаг байшанда орожо, налгы зантай, хүндэмүүшэ хүдэлмэрилэгшэдтэ хандажа, хэрэгтэй зүбшэл абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ажаһуудалай эрилтэ хангадаг байшан үдэшэндөө. Хубсаһа оёдог ателье даагша М. И. Черкасова захил хэгшэдтэ зүбшэл үгэжэ байна. Тус байшангай гол үүдэн.

Э. БРЮХАНЕНКО,
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ
фото.

АРАДАЙ МҮНХЭ УРАСХААЛ XXX

НУГАРШАГҮЙ ЗОРИГ

...эгэ ороноо хамгаалгын ...хэ дайнай үедэ Зүүн... ...рин ябаган сэрэгэй 93... дивизидэ алба хэһэн хү... ...анай республика дотор ...Тэдэнэй нэгэн, дайнай ...н Намдаг Цыбенович ...нов болоно. Энэ нүхэ... дайшалхы зам дайнай ...орёо хүндэ газарнуу... ...гараһан юм. Москва, ...х — гэһэн нэрэнүүд ...н юумэ хэлэнэ. Шуһата ...лнуудые, шанга доб...гууудые, гар тулалдаа... ...е Намдаг Цыбенович ...дээрэ үзэһэн.

...941 оной июниин 6-да, ...дайнай эхилээгүй бай... ...Намдагые Улаан-Үдын ...омат сэрэгэй албанда ...бэлэй. Тиигэжэ тэрэ ...н Арминин сэрэгшэ бо... пулемётчигой мэргэ... ...далаа һэн. Хатуушаг ...байгаа. Фашистнуудай ...эн дайнай дарнин ...Баруун Европо дээгүүр ...аран, сэлмэг огторгой ...жэ байба.

...ай эхилхэдэ тэрэнэй ...хэжэ байһан дивизи ба... фронт эльгээгдэбэ. Ха... ...сентябриин 23-да пуле... ...ик Цыбенов олон нү... ...е Подольск станцида ...а, яаралтайгаар бэхи... ...э түхеэржэ эхилээ һэн. ...үдэй Москва шадар ...убелэй добтолгые эндэ ...о гэжэ манай сэрэг... ...оролдожо байһан байгаа. ...дэ алба хэдэг Буряа... ...хүбүүд Радна Яковлев, ...Дондуков, Даша Ни... Бимба Цыденжапов, ...Ефимов, Лазарь Элиа... Намдаг Цыбенов гэгшэд ...нютагһаа хэды холо ...е. Эхэ оромнай эндэ... ...илдэг гэжэ сэдьхэл ...о ойлгодог һэн. Тии... ...тэдэнэр ами наһаа ...гүй дайсадтай тэмсэ... ...эй.

...шанга байлдаанууд ...сэрэгшэ Цыбенов түрүү... ...баатаршалга харуул... ...Городск гэһэн хото ша... ...тулалдаан болоһон ...Фашистнуудай хэрэгы ...добтолгын үедэ, расчё... командир Рогозин алуулба. Командираа алдаһан сэрэгшэд хүндэ байдалда оробо. Энэ үедэ Намдаг, өөрөө шархатаһаншье һаа, бэшэ нүхэдөө эмхидхэжэ, дайсанай добтолго зогсооһон юм. Тэрэнэй энэ баатаршалгые гүрэн үндэрөөр сэгнээ. Москва шадархи байлдаануудта шалгарһан энэ дивизиин 14 сэрэгшэд, командирнуудта Ленинэй орден, 355 сэрэгшэдтэ дайшалхы Улаан Тугай орден, 732 сэрэгшэдтэ, тэдэнэй тоодо Намдаг Цыбеновтэ «Шэн габьяагай түлөө» гэһэн медаль барюулагдаа. бэлэй.

Москва абаха һэдэлгэтэйгээр добтолһон фашистнар бута сохигдобо. Манай сэрэгшэд декабриин эхеэр харюугай добтолгодо орожо, ехэхэн, амжалтануудые туйлажа эхилээ. Дивизи Нары голой эрьеэр бэхижэһэн фашистнуудай бэхилэлтые үй бута сохижо, Балабаново станци, Малоярославец хото сүлөөлбэ.

1942 оной декабрь соо Жеребцовск һуурин шадар болоһон байлдаанда буряад хүбүүн баатарлигаар тулалдажа, олохон дайсадые пулемёдоороо хиргаба. Теэд өөрөө баһал хүндөөр шархатажа, госпитальдо орохо баатай болоо һэн. Аргалуулһанайнгаа һүүлээр Намдаг өөрынгөө бэшэ, ондоо ябаган сэрэгэй 35-дахи дивизидэ эльгээгдэбэ. Энэ дивизи Курск шадар болохоёо байһан немецүүдэй добтолгые гэдэргэнь сохихоор бэлдэжэ байгаа. Асари ехэ байлдаанай урда тээ Намдаг Цыбенович партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаһан юм. Курскын дүхэригтэ партиин гэшүүндэ кандидат болоһон Цыбенов эгэршэгүй эрэлхэг зориг харуулаа. Тиигэжэ тэрэ 1943 оной июлиин 24-дэ Верховно Главнокомандующи И. В. Сталинай баяр баясхаланда хүртэжэ, «Шэн габьяагай түлөө» гэһэн хоёрдохи медаляар шагнагдаһан юм. Дивизи саашаа добтолжо, дайсанаа мүрдэн, Десна мүрэнине гаталжа, Орёл хото сүлөөлбэ. Энэ байлдаануудта пулемётчик Цыбенов баһал эрэлхэг зориг харуулжа, И. В. Сталинай хоёрдохи баяр баясхаланда «Шэн габьяагай түлөө» гэһэн гурбадахи медальда хүртөө.

Десна мүрэнэй ба үшөө хэдэн байлдаануудта мүхэшэгүй зориг харуулһанайнь түлөө ябаган сэрэгэй 5-дахи дивизиин командовани 1943 оной октябриин 6-да младша сержант Цыбеновтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо гэжэ зууршалһан юм.

Шангай хуудаһан дээрэ сэрэгшэ Цыбеновэй баатаршалга ингэжэ тобшохоноор бэшээтэй һэн. «Пулемёдой наводчик младша сержант Цыбенов Намдаг Цыбенович байлдаануудай үедэ эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаа. Тэрэ Десна гол гаталалгын үедэ, батальоноо пулемёдоороо эрхимээр халхалжа, дайсанай 2 пулемётчик ба олон автоматчигуудые хосоруулаа. Рейментаровка тосхоной хажууда немецүүд манай добтолгодо үсэдөөр эсэргүүсээ. Пулемётчик Цыбенов 70 — 100 метр мэдэгдэнгүй дүтэлжэ ошоод, гэнтэ буудажа, дайсанай нэгэ пулемёдой, 181 миллиметрово миномёдой расчёт хороогоо. Дайсад Цыбенов тээшэ буугайнгаа гал шэглүүлхэ баатай болоо. Энэ забһартань манай сэрэгшэд хажуу тээһээнь добтолжо, үй бута сохиһон байна.

1943 оной сентябриин 22-то Петровко тосхоной хажууда танкнуудаар дэмжэгдэһэн олон тоото немец сэрэг добтолоо. Нүхэр Цыбенов танкнуудые үнгэргөөд, ябаган сэрэгшэдые дүтэ табижа, мэргээр хиргаа. Энэ байлдаанда тэрэ 100 хүрэтэр фашистнуудые усадхаһан байна...

Байлдаануудта эрэлхэг зориг харуулһанайнь түлөө нүхэр Цыбеновтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохые зууршалнаб.

Ябаган сэрэгэй 107-дохи полкын командир, подполковник Смекалкин».

«Советскэ Союзай геройн нэрэ зэргэ, Ленинэй орден ба Алтан одон медаль үгэлсэн, олгохые зууршалнаб.

Ябаган сэрэгэй 55-дахи дивизиин командир, Советскэ Союзай Герой, полковник Запольев».

1943 оной октябриин 6.

Шангай хуудаһан дээрэнь, юундэшьеб даа Цыбеновэй абаһан «Шэн габьяагай түлөө» гэһэн гурбан медальнуудынь оруулагдаагүй байшоо. Энэ зууршалга дүүргэгдээгүй байшоо. Харин 1944 оной январиин 15-да гараһан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ёһоор, дайшалхы даабаринуудаа эрэлхэг зоригтойгоор, баатарлигаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө Намдаг Цыбенович Цыбенов Ленинэй орденоор шагнагдаһан юм. Энэ орденийнь тэрээнэй үбсүүндэ «Шэн габьяагай түлөө гэһэн хоёр медальтайнь хамта 1944 оной март һарада Гомель хотодо байхадань барюулагдаһан байгаа. Гурбадахи «Шэн габьяагай түлөө» гэһэн медалинь Намдаг Цыбеновичтэ 1946 ондо барюулагдаа.

Намдаг Цыбеновичэй дайшалхы зам Москваһаа Варшава хото хүрэжэ түгэсхэнэ. Энэ замдаа тэрэ олохон юумэ туршаа. Дайсанай һомон 5 дахин тэрэнние дайража, 5 дахин шархатуулаа. Теэд сэрэгшэ Цыбенов энэ замаа үсэд нэтэрүүгээр дабажа, түрэл нютагаа амиды мэндэ бусаһан юм.

Дайнай урда Намдаг Цыбенович «Буряад үнэн» газетын редакцида хүдэлжэ байһан юм. Тиигэжэ тэрэ хуушан ажалдаа ороо. Энэшье ажалдаа үнинэй фронтовик хододоо түрүү зэргэдэ ябаа. 1963 оной майн 3-да Намдаг Цыбенович «Буряадай АССР-эй соёл культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэй нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Мүнөө Намдаг Цыбенович амаралтада гаранхай. Теэд гэртээ юумэ хэнгүй, миин һуужа шададаггүй. Хирэ-хирэ болоод лэ городойнгоо һургуулинуудаар ябажа, Эсэгэ ороноо хамгаалхын Агуу ехэ дайн, совет арадай гаргаһан баатаршалга, мүхэшэгүй зориг тухай һурагшадта домоглон хөөрэдэг.

Д. ЦЫРЕНОВ,
обкомой архивые даагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Намдаг Цыбенович һурагшадай дунда.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ
фото.

СОВЕДҮҮДЭЙ ОРОНОЙ АГУУЕХЭ ГАБЬЯА

Жак ДЮКЛО, ФКП-гэй Политбюрогой гэшүүн

Дэлхэйн хоёрдохи дайе үүдхэһэн гитлеровскэ Германиин булигдаһанаа үгэ дуугүйгөөр мэдэрһэн тухай актда гар табигдаһаар майда 30 жэл гүйсэхэнь. Тиихэдэ Совет Арминин илалта түгэлдэр Улаан туг Берлин дээрэ мандуулагдаһан байгаа.

Гитлеровскэ фашизмын сэрэгэй асари ехэ хүсые зада сохихын тула угаа ехэ хүсэлэл гаргаха хэрэгтэй болоһон байна.

Англичанууд ба американецуудтай үгэеэ ойлголсохо бээзбди гэжэ гитлеровецүүд найдадаг байһан юм. Гэхэ зуура, Совет Арминин, тус армитай нэгэдэһэн поляк, чехословак, румын ба болгар патриодуудай сохилтонуудаар бүри апрель соо Венэ хото сүлөөлэгдөө бэлэй. Одерой эрьедэ туласа хүрэжэ ерэһэн совет частьнууд Берлинһээ 60 километрэй зайда байгаа бшуу.

Иимэ оршон байдалда диилдэһэнээ үгэ дуугүйгөөр мэдэрхэ эрилтэ фашис Германиин урда Советскэ Союзай табиһаннинь мэдээжэ. Тингэжэ бэеэ тушаалга 1945 оной майн найма-юһэнэй һүни Берлиндэ болоһон юм. Тиин империализмын харата түсэб урагшагүйдэн хосорсо бэлэй. Энэ түүхэтэ ушарай болохын урда үдэр Черчилль тэмдэглэлэйнгээ дэбтэртэ ингэжэ бэшээ һэн: «Минии һанахада, нацис дайсанние совет аюул лаб һэлгэбэ».

Гитлеризм диилдэн дарагдаад, Агуу ехэ Илалта туйлаха хэрэгтэ Советскэ Союзай гол үүргэ дүүргэһэндэнь, ами наһала гамнангүй, эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаһан коммунистнуудые, эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадагшад бүгэдые өөрынгөө жэшээгээр тэрэнэй зоригжуулдаг байһандань хэншье һэжэглэжэ шадахаяа болёо.

Иимэ юумэн Совет Арминин баатаршалгын гэмтэл хохидолһоо тунхарингүй тулалдаһанай ашаар туйлагдаа гэжэ 1944 оной августда Парижай, Франциин газар дайдын ехэнхи хубиин сүлөөлэгдэһэнэй һүүлээр французууд ойлгоо бэлэй.

1944 оной декабрьда гитлеровецүүдэй һөөргэдэн добтолхо үеэр, баруун союзнигуудай гүйлтаар хэгдэһэн совет добтолгын ашаар лэ герман сэрэгүүд зогсоогдоһон байгаа гэжэ французууд мэдэһэн юм. Бүхы арадуудай эрхэ сүлөөгэй, бүхы дэлхэйн эрхэ сүлөөгэй түлөө Улаан Арми аюултай, хэсүү шанга байлдаануудые хээ гэжэ французууд мэдэдэг һэн. Хоёрдохи фронтын ямар ехээр удааржа нээгдэһыень бидэнэр коммунистнуудһаа гадна, мүн үнэн зүб хэрэгые үнэтэйдэ тоолодог бүхы хүнүүд һанадаг байха.

Герман фашизмые илаһанай һүүлээр Совет тала дайнай аюулые эсэслэн усадхаха гэжэ эрмэлзэн, эзэрхэг түримхэй япон милитаризмые һамна сохижо эхилээ бэлэй.

Манжуртахи япон сэрэгүүдые Совет Арми һүртэй шангаар һамна сохёо һааб даа. Тиигэһэнэй эсэстэ 1945 оной сентябриин 2-то Японой булигдаһанаа бүрин мэдэржэ, бэеэ тушаахада, Хитадай эзэмдэгдэһэн газар дайдын сүлөөлэгдэхэдэ, дэлхэйн хоёрдохи дайн дүүрэһэн байна.

Тиимэ болохолоороо, Советскэ Союз үзэгдөө дуулдаагүй шэрүүн хархис засагые, дэлхэйн олон оронуудтахи дарлалтые усадхажа, фашизмые бута сохихо хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргээ.

Фашизмые илахадаа, дарлалтые усадхан, сүлөөтэ байдал мандуулһан хадаа олон нацинуудта бэеэ даадаг байдал олгоһон, олон арадуудые зоболонто байдалһаа хахасуулһан юм.

Дэлхэйн хоёрдохи дайн ямар оршон байдалда эхилээ һэм гэжэ мүнөө хүн бүхэн һанаха, дурдаха аргатай. Гиихэдээ Франциин Вишыдэхи хүтэлбэрилхы бүлэгүүд Гитлертэ эсэргүүгээр бэшэ, харин Франциин арадта, тэрэнэй манлай — Франциин Коммунис партида эсэргүүгээр тэмсэдэг байгаа.

Сэхыень хэлэхэдэ, совет арадай Эсэгэ ороноо хамгаалһан Агуу ехэ дайнай эхилхэдэл, дэлхэйн дайн хадаа фашизмын хүсэнүүдтэ эсэргүү, демократиин хүсэнүүдэй тэмсэлэй бодото удха шэнжэтэй болоһон юм.

СССР-эй, тэмсэн бодэһон Франциин хоорондын харилсаанай эгээн бата байһаниинь мэдээжэ. Фашизмые һүнөөн дарахын түлөө тэмсэһэн хоёр орон уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха, эб найрамдал хамгаалхын тула мүнөө ямар үүргэ дүүргэхэ ёһотойгоо мэдэрнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Брежневтэй Рамбуйеда болоһон һүүлэй уулзалгын үедэ Франциин Республикын президент Валери Жискар д'Эстэн ингэжэ мэдүүлээ һэн: Европодо аюулгүй байдал хангаха зэргэтэй зүблөөнэй түгэсхэлэй шатые дээдэ тушаалтадай хабаадалгатайгаар һаяар үнгэргэхэ замда ямаршье һаад хаалта байхагүй.

Европые амгалан ёһоной түби болгохо замаар тодорхой алхамууд хэгдээ.

Гитлеровскэ фашизмые Советскэ Союзай, манай союзнигуудай, бүхы түрүү үзэл бодолто хүнүүдэй илаһан Агуу ехэ Илалтын гушан жэлэй ой ойртожо байна. Энэ ой уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулхын түлөө, дэлхэй дээрэ бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэ шэнэ дүхэм нүхэсэл болохо байһаниинь лабтай.

(АПН).

Париж.

АЖАЛШАДАЙ ДЭТЭГҮҮДҺЭЭ

НЮТАГТАА ХҮНДЭТЭЙ

Арбан табан жэлэй туршада Будаанай Дашапыловна Доржиева түрэл Хужарта нютагтаа почтальоноор хүдэлжэ байна. Хэһэн ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, даруу түбшэн зантай энэ эхэнэрые нютагайнь зон үнинэй хүндэлдэг болонхой.

Будаанай Дашапыловна Хужарайнгаа уншагшадые шэнэ газетэ, журналнуудаар хангахын түлөө ходо оролдожо байдаг юм. Үбэлэй хүйтэндэшье, зунай халуундашье тэрэ 7 модоной зайда оршодог ондоо нютагһаа газетэ, журналнуудые асаржа тараадаг. Мүн холын отара, фермэ, гүүртэнүүдтэ ажаһуудаг хонишод, малшадые тэрэ мартадаггүй, ходо ябажа байдаг.

Нютагайнгаа хүн бүхэнэй ямар газетэ, журналнуудые уншаха дуратайень һайн мэдэхэ дээрэһээ, дүршэлтэй почтальон Будаанай Дашапыловна энэ жэлэй захил абалга һайнаар үнгэргөө.

М. БАДМАЕВА.
Захааминай аймаг.

РСФСР: НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДАЙ ҺОНИН

ЭВЕНКЭ НЮТАГАЙ БАЙГААЛИИН БАЯЛИГУУД

Тунгуска мүрэнэй эрьеэр олзоборилго хэдэг нютагай ангуушадта зүг шэглэл зааха шэнэ тэмдэгүүд-үрэмдэлгын арангануудулам бүри олон боложо байһаар. Шулуу нүүрһэнэй, графидай исландска шпадай, апатит болон бусад ашагта малтамалнуудай уурхайнууд урда тээнь округ дотор элирүүлэгдэһэн байгаа. Куюмба шадар нёдондо үрэмдэгдэһэн скважина нефть ехээр үгэжэ эхилээ. Эвенкдэ нефть бэдэрдэг экспедициинхид 16 мянга гаран метр скважина мүнөө жэлдэ үрэмдэхэ юм. Энэнь нёдондонойхиһоо гурба дахин ехэ байна. Байкит, Ванавар болон сэ тайга соохи бусад тосхонуудта үрэмдэлгын шэнэ арангануудхабсаргагдан бодхогдожо байнхай.

Эвенкын нефть бэдэрэгшэд угтамжын түсэб баталан абаа. Тэрэнэй ёһоор, хэдэн зуун метр скважинанууд нэмэжэ үрэмдэгдэхэ, шэнэ гэрнүүд, мостерскойнууд, гаражууд баригдаха юм.

А. ШИГЛЕНКО,
ТАСС-ай корр.
Эвенкийскэ национальна округ.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ХЭРЭГЛЭХЭ

СССР-эй табин жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой Тентынкевевэй звено орошодой 1974 оной хүдэлмэриин дүнгөөр Корякска национальна округ соогоо эрхим гэжэ тоологдонхой. Оронуудые адуулагшад тэдэнээ нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулаа, зуун эхэ оро бүхэнһөө 95 тугал абажа, түлжүүлээ.

Тундрын ажалшад түрүүшүүлэй дүй дүршэлые 1975 ондо үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ округой орошодой зүблөөнүүд дээрэ шиидхэбэ. Оронуудта нэмэлтэ тэжээл болгон, үбэлэй сагта — элдэб концентрат ба дабһа, хабартаа — түл абалгын үеэр — хаб загаһанай өөхэ, тоһо хэрэглэнэ. Округой орошод оронуудай эгээн ехээр таргалаад байха үедэнь — августын һүүл ба сентябриин эхин багта тэдэнээ мяхан болгон хэрэглэхын тула тушаадаг.

Корякска орошод Чукоткын орошодтой мүрысэдэг, түрүү дүй дүршэлөө халан абалсадаг.

М. ЖИЛИН,
ТАСС-ай корр.
Корякска национальна округ.

БААТАРНУУДАЙ ДУРАСХААЛДА

Усть-Ордын буряад национальна округой Алайрай аймагай түб — Кутулик тосхоной шэнэ үйлсэнүүдэй нэгэндэ Искандер Рысьмятовай нэрэ үгтөө. Гитлеровскэ булимтарагшадта эсэргүү байлдаанүүдай үеэр наһа бараһан, нютагайнгаа эрэлхэг зоригто хүнэй дурасхаалые мүнхэлхын тула эндэхи поселогой ажалшадай депутадуудай Совет тиимэ шиидхэбэри гаргаһан байна.

Эндэ түрэһэн, һургуули дүүргэһэн, комсомолдо ороһон Искандерые Кутулик тосхоной хүн зон мартадаггүй. ВЛКСМ-эй райкомой гэшүүн байһаараа залуушуулай ударнидагшадай нэгэн гэжэ тоологдохо ёһоороо тоологдодог һэн. И. Рысьматов хүршэ Баяндайн аймагай комсомолой айкомой нэгэдэхи секретаряар дайнай урда тээ һунгагдаһан юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай эхилхэдэ. Рысьмятов түрүүшынхидэй тоодо оролсон, фронт ошохоёо мордоо бэлэй. Стрелково полкын комсомолшууд тэрэнние өөрынгөө хүтэлбэрилэгшээр һунгаһан байгаа. Искандер дайшалхы габьяагай түлөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 1 шатын орденоор, «Эрэлхэг габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаһан юм. 1944 оной намар нэгэ шанга байлдаанай үедэ баатарай үхэлөөр унаһан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай фронтнууд дээрэ наһа бараһан нютагаархинайнгаа дурасхаалые округой ажалшад нангинаар сахижа байдаг, һанажа ябадаг. Буряад арадай алдарта хүбүүн, Советскэ Союзай Герой, гвардиин полковник Владимир Борсоевой нэрээр урда тээнь эндэхи совхозуудай нэгэн нэрлэгдэһэн байгаа. Братска далай шадар тогтоогдоһон шэнэ тосхондо Советскэ Союзай Герой Егор Быковэй нэрэ олгогдонхой. Тус округто түрэһэн, Советскэ Союзай Герой Андрей Чумаковой, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай партизан Иннокентий Атутовай нэрээр округой түб — Усть-Ордын ба Кутулик тосхоной үйлсэнүүд нэрлэгдэн мүнхэлэгдэнхэй.

Л. ПАВЛОВ,
ТАСС-ай корр.
Усть-Ордын буряад национальна округ.

ХҮДӨӨГЭЙ ПЛАНЕТАРИ

Агын буряад национальна округой Могойто тосхондо нээгдэһэн планетари ехэ суутай болоо. Географи заадаг, РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша, дайнай ветеран В. Р. Гласкын хүтэлбэреэр дунда һургуулиин аха классуудай һурагшад планетари нээһэн байгаа. Хүдөөгэй энэ планетарида хори мянган хүн орожо хараба. Эндэ лекторнууд бии, атензмын асуудалаар хөөрэлдөөнүүд болодог. Эндэхи һурагшад хизаар ороноо шэнжэлхэ музей мүн лэ эмхидхээ. Фашизмые илаһан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан. «Бэдэрэлгэ-30» гэһэн хэмжээ ябуулгада һургуулиин комсомолнууд, пионернууд хабаадана.

Б. РАБДАНО,
ТАСС-ай корр.
Агын буряад национальна округ.

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН КОНГРЕССЫЕ УГТУУЛАН

ХЕЛЬСИНКИ ТАСС. Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлдэ зорюулагдажа, 1975 оной октябриин 20—24-дэ Берлиндэ үнгэргэгдэхэ бүхэдэлхэйн конгресс хадаа энэ жэлэй уласхоорондын гол шухала ябуулгануудай нэгэн болоно. ООН, тэрэнэй тусхай шэглэлтэй хэдэ хэдэн эмхинүүд, мүн уласхоорондын, нютагай ба национальна олон эмхинүүд конгресс эмхидхэлгэдэ хабаадаха байна. Бүхэдэлхэйн конгрессые зарлаха Уласхоорондын бэлэдхэлэй комитедэй президент Фриде Браунай (Австрали) ВСМ-эй штаб-байшанда ерэлгэдэнь зорюулагдажа, эндэ тараагдаһан коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

«Адли тэгшэ эрхэ, хүгжэлтэ дэбжэлтэ, эб найрамдал» гэһэн уряа доро конгресс үнгэрхэ байна.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлэй, Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлдэ зорюулагдаһан бүхэдэлхэйн конгрессэй амжалтатайгаар үнгэрхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет эб найрамдалай түлөө тэмсэлниидэй национальна бүхы эмхинүүдые уряалба.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Буу зэбсэгүүдые хуряалгын гол шухала асуудалнууд

Буу зэбсэгүүдые хуряалгын комитет үнгэрһэн неделидэ Женевэдэ хүдэлмэреэ һэргээбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ зэргэнь цилээд үргэдэжэ, мүнөө 30 гүрэн тэрээндэ ороно. Хүн зонии олоорнь алаха, хюдаха зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хэрэглэлгэтэй дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие зайсуулан сараха хэдэ хэдэн гол шухала асуудалнууд комитедэй энэ сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

Химическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хорихо тухай асуудалнуудһаа гадна, тодорхойлон хэлэхэдэ, уласхоорондын аюулгүй байдал хангалгада, хүн зоной ажана байдалда, элүүр энхэдэ таарахагүй буу зэбсэгүүдые хорихо тухай асуудал комитедэй хүдэлмэридэ гол һуури эзэлхэ юм. СССР-эй үүсхэлээр ООН-ой Генеральна Ассамблейн нёдондо жэлэй сесси дээрэ табигдаһан энэ асуудал олонхиин дуугаар Женевэдэхи комитедэй үзэмжэдэ табигданхай.

Эрдэм, техникын мүнөөнэй хурдан түргэн хүгжэлтэ, дэбжэлтын үедэ сагай уларилда хүнэй нүлөөлхэ арга улам үргэжэ байнхай. Жэшээнь, хүн зоной аша туһада дуратай сагтаа бороо оруулдаг боложо байнабди. Харгынуудые, хаалтануудые, даамбануудые һандаргахын тула, үргэн ехэ районуудые үертэ абхуулхын тула бороо оруулжа болоно гээд Индохитадтахи дайн байлдаан элирхэйлэн харуулаа һэн. Пентагоной захиралтаар Индохитадта уһа ехэтэй, ута уняжагай бороо оруулагдадаг байгаа. Гербицидүүдые, дефолиантнуудые хэрэглэн, үргэн ехэ газар дээрэһээ ногоо үгы хэдэг, хүсэ ехэтэй һалхи буулгадаг байгаа.

Энэ тэрэ барилгануудые һандаргаха үгы хэхын тула сахилгаан буудалые хэрэглэхэ арга бэлдэгдэжэ байна гээд гадаадын хэблэлдэ мэдээсэгдэнэ.

Дайсанай, талын эрье шадарай хото городуудта, һуурин тосхонуудта ажаһуудаг хүнүүдые үндэһөөрнь үгы хэхын тула Арктикын, Антарктикын зарим районуудтахи мүльһые ядерна түхеэрэлгэнүүдэй туһаламжаар хайлуулха арга бии гээд багсаамжалагдана. Эдэ бүгэдэ дайнай зорилготойгоор оршон тойронхи байгаалиие хэрэглэлгын замда хаалта хэхэ эрилтэ табина. Советскэ Союзай конвенциин проект дотор табигдаһан дурадхалнууд эдэ бүгэдые усадхан зайсуулгада зорюулагдана.

Ядерна буу зэбсэгүүдые тараахагүй, ядерна бухы зүйлэй туршалгануудые хорихо гэһэн асуудалнуудта комитет гол анхаралаа хандуулха байна. Уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха талаар туйлагдаһан амжалтанууд комитедэй хүдэлмэридэ һайнаар нүлөөлнэ.

АМЕРИКАН БААЗАНУУДЫЕ ҮГЫ ХЭХЭ

Иимэ шанга харюу сохилто Пентагон хүлеэгээгүй байха. Американ бухы сэрэгүүдые 18 һарын турша сөө Таиландын газар дээрэһээ гаргаха, энэ ороной дэбисхэр дээрэхи бухы американ баазануудые усадхан үгы хэхэ гэһэн эрилтэ парламентын һунгалтын үедэ засагаа гартаа абаһан Таиландын шэнэ правительство табиба.

Энэ ушар США-гай правительствые угаа ехээр тээлмэрдүүлбэ гээд «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ. Бухы Зүүн-Урда Азида американ түлөөлэгшэдэй байһан ушар һаяар Бангкогто шиидхэгдэжэшье магадгүй гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Ороной газар дайдаһаа американ сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ таиландынхидай урдандаа табидаг байһаниинь элитэ. Американ сэрэгүүд Таиландын хүн зондо үнихэнэй хашартай болонхой. Вьетнамда дайн байлдаанай түлэг боложо байха үеэр гадаада далайн саанахи солдадууд Таиландда улам олошороо һэн. Дайнай һүүлээршье эдэнэр эндэ амаржа, сэнгэжэ байгаа. Таиландын газар дээрэһээ огторгой өөдэ дэгдэһэн Холбоото Штадуудай бомбардировщигууд Вьетнамда, Лаосто, Камбоджодо добтолго хэһэн байха юм.

Америкын 27 мянган солдат, офицер, США-гай сэрэгэй 350 самолёдтой агаарай-сэрэгэй хоёр ехэ бааза Таиландда мүнөө болотор бии байһаар. Таиландда шэбээлһэн США-гай сэрэгүүд Пномпеньдэхи Лон Нолой захиргаанда, Сайгондохи Тхиуегай хархис хүсэнүүдтэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые таһалгаряагүй эльгээнэ. Камбоджо, Лаос, ДРВ дээгүүр тагнуулай ниидэлгэнүүдые хэдэг американ самолёдууд Таиландын аэродромуудта байдаг юм. Тагнуулай түбэй управлениин бааза ороной хойто хубида бии.

Киттикачоной засаг захиргаанай 1973 оной эсэс багта унагаагдаһанай һүүлээр американ сэрэгүүдээ бии байлгые, ороной бэеэ даaһан байдалые эбдэһэн ушарые таиландынхид эрид буруушаана. Таиландда сэрэгэй баазануудаа үлөөхэ байхабди гэжэ Сагаан байшан, Пентагон тиихэдэ үшөөл найдажа байһан юм. Гэбэшье энэ этигэл найдалынь бэелхэ арагагүй байшоо. «Крисчен сайенс монитор» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Арилан тонилогты, янканууд!» гэһэн эрилтэ гансал зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй уряа лозунг болоно бэшэ, — харин США-гай үмэнэ Таиландын бухы хүн зоной табиһан эрилтэ болоно гэжэ Таиланддахи хэрэгүүдые һайнаар мэдэдэг шэнжэлэгшэд тоолоно.

И. ЛАПИЦКИЙ,
С. СОЛОВЬЕВ.
(ТАСС).

ДААМ

Даам наадалгаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн авиазаводой клубта үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Мүрысөөндэ хамтадаа 20 хүн хабаадалсана.

Мүнөө үнгэргэгдөөд байһан арба нэгэн уулзалгын удаа мастерта кандидат Валерий Бочаров 9,5 очкотой түрүүлжэ эхилбэ. Улаан-Үдын 8-дахи һургуулиин һурагша Сергей Терновский 8,5 очкотой, хоёрдохи һуури эзэлнэ. Николай Баранов, Александр Мальцев гэгшэд тус тустаа 8 очкотой болоһон байна. Мүн Кулаков, Умников гэгшэд 7,5 очкотой болонхой, түрүүлээд ябагшадаа хүсэхын тула наадан бүхэнөө һайнаар үнгэргэжэ захалба.

Нааданай дүүрэтэр үшөө 8 уулзалга үлэбэ.

С. КАЗАРИН.

ШАТАР

«Труд» бүлгэмэй шатаршадай дунда Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн дүүрэбэ. Эндэ мастерта кандидат В. Залкинд абажа боломоор 13-һаа 12 очкотой боложо, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Зүүн Сибириин технологическа институдай багша Л. Бартанов хоёрдохи һуури эзэлээ. Тэрэ дүн хамта 11,5 очко абаһан байгаа. Бусад шатаршад эрхимлэгшэдһээ олон очкогоор гээгдэһэн байна. Жэшээнь, Зүүн Сибириин технологическа институдай студент К. Кликунов 8, харин «Электромашина» заводой инженер В. Ильин 7,5 очкотой болоһон байна. Дээрэ дурсагдаһан шатаршад республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадаанда хабаадалсаха болобо.

• • •

Буряадай геологическа управлениин шатаршад болон даам наадагшадай дунда өөр хоорондоо болон командаараа түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Мүрысөөндэ хамтадаа 9 команда хабаадалсана.

Гурбан нааданай удаа түбэй геологуудай экспедициин команда түрүүлжэ ябана. Эдэнэр абажа боломоор 15-һаа 11,5 очкотой болобо. Хойто-Байгалай экспедициин команда 9 очкотойгоор, хоёрдохи һуури эзэлнэ. Түрүүшын хюлгэ дээрэ наадаһан Зиновьев, Балханов, Афанасьев, эхэнэрнүүдэй дундаһаа Клочкова гэгшэд гурбанһаа гурбан очкотой болоһон байна.

Даам наадагшад соо һоо Үдэ-Витимэй экспедициин Виноградов, геофизигүүдэй командын Литвинцев гэгшэд эрхимлэнэ.

• • •

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зоной шатаршадай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсахаар республикымнай сугтлуулагдамал команда аян замдаа мордобо. Мүрысөөн Благовещенск хотодо мартын 4-һөө 17 болотор үнгэргэгдэхэ юм.

Шатаршад — мастерта кандидадууд Александр Самарин, Валерий Залкинд, нэгэдэхи разрядтай Игорь Брылёв гэгшэд республикынгаа нэрэ солые хамгаалха юм.

В. МАМИЛОВ.

Хилын саанаһаа

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТАХИ ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ БАЙДАЛ

Социалис оронуудай эхэнэрнүүд Мартын 8-най һайндэрые ажалай ба политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда тэмдэглэбэ.

ПРАГА. Арадай ажахыда эхэнэрнүүдэйнгээ олоороо хүдэлдэг байһаар Чехословаки дэлхэй дээрэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ. Республика дотор ажалладаг бүхы хүнүүдэй хахад хубинь эхэнэрнүүд юм.

БЕРЛИН. ГДР-эй олон миллион эхэнэрнүүд хүгжэнги социалис общество байгуулгада СЕП-гэй, хүдэлмэришэн ангиин эдэбхитэй туһалагшад боложо, һайндэрөө угтаба.

Эхэнэрнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессэй байгша ондо ГДР-эй ниислэл хотодо үнгэргэгдэхэ байһандань, республикын эхэнэрнүүд омогорхон баясана. Энэ хуралдаае амжалтатайгаар үнгэргэхын тула эдэнэр бүхы юумэ хэнэ.

ПХЕНЬЯН. Демократическа Корейн эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй нэгэн адли эрхэтэйгээр үйлэдбэриин, ниитын, политическэ байдалда хабаададаг юм гэжэ Корейн демократическа эхэнэрнүүдэй холбооной ЦК-гай түлөөлэгшэ Но Сон Ги ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.

Социализм бидэниие дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөлөө.

ХАНОЙ. «Вьетнамай эхэнэрнүүд оронойнгоо түүхэ бэшэгтэ толотомо хуудаһа бэшэһэн байна. Эхэ орондоо халуун дурлал, ехэ хүсэл эрмэлзэл — эдэ бүгэдэ вьетнам эхэнэрнүүдэй ёһотойл шэнжэ б о л о н о», — гэжэ ПТВ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуан Вьетнамай эхэнэрнүүдэй нэгэдэхи съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ һэн.

(ТАСС).

БЕРЛИН

ҺАНАЛ БОДОЛНАЙ АДЛИ

ТАСС

ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр О. Фишерэй урялалаар ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Ф. Пуйягай хани ёһоной албанай хэрэгээр ГДР-тэ ерэһэн тухай коммюнике эндэ толилогдобо. Аха дүү социалис оронуудай ниитэ нэгэн һаналтай гадаадын политика амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ ГДР, Венгри ехэ туһа хүргэхэ юм гээд энээн дотор хэлэгдэнэ. Гитлеровскэ фашизмһаа эдэ оронуудай арадуудые Совет Армиин сүлөөлһөөр 30 жэлэй ойе ГДР-тэ, Венгридэ һайндэрлэхэ тухай үргэн бэлэдхэл хэгдэжэ байна гээд министрнүүд мэдээсэһэн байна.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдалай һуларһандань сэдьхэлээ ханажа байһанаа О. Фишер, Ф. Пуйя мэдүүлбэд. Энэ хадаа КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта программые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай ехэ оролдолго гаргажа байһанай үрэ дүн, Советскэ Союзай залан сэхэ политикын үрэ дүн болоно.

Советскэ Союзтай аха дүүгэй нэгэдэлээ саашадань бэхижүүлхэ, аха дүү социалис оронуудай холбоо барисаае улам һайжаруулха шухала гэжэ баталба.

АНГЛИ. Ороной больницануудта медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй дуталдахадань, түргэн операци хүүлүүлхын тула үбшэнтэн хэдэн һарын турша соо хүлеэхэ баатай болоно. Гэхэ зуура, гүрэнэй госпитальнуудта оро дэбдихэр жэл бүри үсөөрүүлэгдэнэ.

Мүнгэ һомололгын бага болгогдоходонь, иимэ ушар тохёолдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гүрэнэй медицинын эмхи зургаануудые барилгада мүнгэ һомололгые бага болгоһыень Веллингтоной медицинын хүдэлмэрилэгшэд эрид буруушааба.

ТАСС-ай фотохронико.

БЕРЛИН

Түүхэтэ илалтын удха шанар

ТАСС

Гитлеровскэ фашизмые 30 жэлэй урда тээ Совет Армиин һамна бута сохижо туйлаһан алдарта илалта бүхэдэлхэйн революционно хүгжэлтын шухала шатые түгэсхэһэн, нэгэн доро шэнэ сагай эхи табиһан байна гээд Германиин либерально-демократическа партиин түрүүлэгшэ М. Герлах ЛДПГ-гэй эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Энэ хадаа хүн түрэлтэндэ эсэргүү империализмын харша үзэл бодолдо эсэргүүсэн тэмсэгшэ социалис байгуулалтын илагдашагүй байһые, Советскэ Союзай түүхэтэ амжалтануудые, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө КПСС-эй хүтэлбэрилгэ доро жагсаһан совет арадай элитэ ехэ үүргэтэй байһые элирхэйлэн харуулна гээд оратор тэмдэглээ.

Ленинэй Эхэ ороной хүдэлмэришэд болон таряашадай ами бэеэ хайрлангүй ябажа, Эхэ ороноо сахин хамгаалхаһаа гадна, фашис дарлалта мүлжэлгэһөө бухы дэлхэйн арад түмэниие аршалан абараад, манай арад зондо гэрэлтэ һайхан зам нээһыень бидэ хэзээдэшье мартахагүйбди гэжэ тэрэ хэлэбэ. Социализм байгуулжа эхилхэдэмнай совет хани нүхэдэйнгөө ехэ туһа хүргэһыень зүрхэ сэдьхэлдээ хододоо һанажа ябахабди.

ХЕЛЬСИНКИ

Заншалта хани харилсаанай оршон байдалда

ТАСС

Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Финляндиин Коммунис партиин делегацинуудай хоорондо байгша оной февраль һарын һүүл багта Москвада КПСС-эй ЦК-да болоһон уулзалгые Финляндиин Компартиин хүтэлбэрилэгшэд үндэрөөр сэгнэнэ.

КПФ-эй, КПСС-эй делегацинуудай уулзалга хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө гээд КПФ-эй Түрүүлэгшэ А. Сааринен сэдьхэлээ ханажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Хоёр партиие һонирхуулһан асуудалнуудые, тэдэнэй тоодо совет-финляндиин экономическа харилсаанай асуудалнуудые делегацинууд зүбшэн хэлсэһэн байна гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

Финляндиин Коммунис партиин, КПСС-эй делегацинуудай хоорондо болоһон хөөрэлдөөнүүд аша үрэ ехэтэй байгаа гээд КПФ-эй вице-түрүүлэгшэ Т. Синисало хэлээ. Уласхоорондын гол шухала асуудалнууд, совет-финляндиин харилсаанай, КПФ-эй ба КПСС-эй хоорондын холбоо барисаанай асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

США. Түмэр зам дээрэ аюул усалай болоһон тухай мэдээсэлнүүд американ газетэнүүдэй хуудаһануудта ходо ходо толилогдожо, радио ба телевиденеэр дамжуулагдажа байна. Мүнгэнэй дутагдал, түмэр замуудай олон участогуудтахи түхеэрэлгэнүүдэй хангалтагүй муу байлга, автомобильна ба авиационно транспорттай хатуу шангаар зүрмшэлдэн тэмсэлтэ — эдэ бүгэдэнһөө уламжалан, түмэр зам дээрэ аюул болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Филадельфи хото шадар түмэр замуудай нэгэндэ болоһон аюул усал.

АП—ТАСС-ай фото.

БУХАРЕСТ

Бухарестдэ митинг болобо

ТАСС

П. Гроза толгойлогшотой түрүүшын демократическа правительствын Румынида засаг барижа эхилһээр 30 жэлэй ойдо, Национальна ехэ суглаае, нютагуудай арадай Соведүүдые мартын 9-дэ һунгаха һунгалтада зорюулагдаһан олоной хабаадалгатай митинг Бухарестдэ болобо.

Румыниин Компартиин Генеральна секретарь, Румыниин Социалис Республикын президент Н. Чаушеску митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, түрүүшын революционно демократическа правительствын байгуулагдаһан ушар түүхэтэ удха шанартай гэжэ тэмдэглээд, Социалис нэгэдэлэй фронтын һунгалтын урда тээхи манифестын үндэһөөр партиин, гүрэнэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухайда тогтон хэлээ.

ПАРИЖ

ФКП-гэй Политбюрогой мэдүүлгэ

ТАСС

Франциин Коммунис партиин Политбюрогой заседани Парижда болоходоо, орон доторхи политическэ, социальна байдалай гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Орон дотор социальна байдал муудажа, үндэһэн эрилтэнүүдээ хангуулхын түлөө ажалшадай тэмсэл улам үргэдэжэ байна. Юумэнэй үнэ сэн хүндэрнэ, ажаллаха арга боломжо муудана, хүдэлмэригүйшүүл олошорно.

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй холбоо бэхижүүлхые, правительствын хамтын программа бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхые хараалһан Компартиин, социалис партиин, зүүнэй үзэлтэй радикалнуудай холбооной саг үргэлжын комитедэй һаяхан болоһон зүблөөн дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүд ехэ удха шанартай байна гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

ЛОНДОН

Шахардуу байдал һулаhуулха

ТАСС

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живковэй «Тайм» газетэһээ Софида байдаг корреспонденттэй хэһэн хөөрэлдөөе тус газетэ толилбо.

Европодо, бухы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэл шухала удха шанартай гэжэ социалис Болгари тоолоно гээд энэ хөөрэлдөөн дотор хэлэгдэнэ. Европын зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи харилсаан һайжаржа байна.

Болгар арад социалис байгуулалтада үнэн сэхэ байдаг гэжэ Т. Живков тэмдэглээ. Арадай засагта Болгари Советскэ Союзтай бата холбоо барисаатай.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөн тухай хэлэхэдээ, тэрэнэй гурбадахи, түгэсхэлэй шатые эдэ оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэхэ шухала гэжэ Т. Живков хэлэбэ.

СЭВ-тэ хабаатай оронуудай, социалис бэшэ оронуудай, тэдэнэй тоодо «юрэнхы дэлгүүрэй» гэшүүн гүрэнүүдэй хоорондохи худалдаа наймаа үргэдхэхэ шухала гээд НРБ тоолоно гэжэ Т. Живков мэдүүлээ.

АЛЖИР

Алжирта болоһон зүблөөн дүүрэбэ

ТАСС

Нефть худалдадаг оронуудай эмхиин (ОПЕК) гэшүүн гүрэнүүдэй правительствануудай толгойлогшонорой зүблөөн Алжирай ниислэл хотодо боложо дүүрэбэ. Тэрээндэ хабаадагшад баяр ёһололой декларации баталан абаа. Нефтиин асуудалнуудаар тус эмхиин политикын гол ёһонууд энээн дотор табигдана.

Алжирай Арадай-Демократическа Республикын Революционно Соведэй түрүүлэгшэ Х. Бумедьен зүблөөе хаалга дээрэ үгэ хэлэбэ. Адли тэгшэ эрхэтэй уласхоорондын экономическа харилсаа тогтоохо гээшэ шухала удха шанартай гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Хүгжэжэ байгаа оронуудтай ОПЕК-тэ хабаатай гүрэнүүдэй һаналаа нэгэдэлгые бэхижүүлхэ шухала гэжэ Алжирай гүрэнэй толгойлогшо хэлэбэ.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадаһан Иранай шах Мохамед Реза Пехлеви, Ирагай Революционно командованиин Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейн эдэ хоёр ороной хоорондохи харилсаае һайжаруулха тухай асуудалаар үгөө ойлголсоһон байна гээд Х. Бумедьен мэдээсээ.

БАНГКОК

КАМБОДЖОДОХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Камбоджоһоо абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Пномпениин аэропорт шадар шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Аэропортһоо баруун-хойгуур табан милиин газарта бэхилэлгэнүүдые хэһэн патриодуудай сэрэгүүдые үлдэн намнахые һэдэн, 50 танк ба броневигээр дэмжэгдэһэн Лон Нолой 2 мянга шахуу солдат хэдэ хэдэн добтолгонуудые хэбэшье, урагшагүйдэһэн байна. Пномпень хотые эзэмдэхын түлөө байлдаануудай үеэр патриодууд американ 105 миллиметрэй ехэ буунуудые буляан абаһан байгаа. Тиин мүнөө эдэ буунуудаараа аэродромой ниидэлгын талмайе буудана. Энээнһээ уламжалан, пентагон американ сэрэгэй ашаае, эдеэ хоолой зүйлнүүдые агаараар хүреэлэгдэһэн гарнизондо хаяжа шаданагүй.

Пномпень хотоһоо урдуур патриодууд добтолходоо, Лон Нолой сэрэгүүдэй Прэкнеаклуонг гэжэ бэхилэлгые бүлимтаран эзэмдэбэ. Энэ опорно пунктда байһан Лон Нолой мянга гаран солдадай хуби заяан тухай юуншье мэдэгдэнэгүй.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хүгжэлтын ехэ замаар» — КПСС-эй обкомой секретарь В. Лысовэй статьягай эхин. Кремлиин Съезднүүдэй ордондо Мартын 8-да зорюулагдаһан баярай суглаан. «ГРЭС-эй барилгашадай эршэтэ вахта» — Д. Дугаровай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Хүгжэлтын ехэ замаар» (түгэсхэл) «Зориһоноо хэрэгээрээ гэршэлхэ» — Н. Хензыхеновэй статья. «Соведүүдэй орон: шэнэ һонин» — фотомэдээсэлнүүд.

Гурбадахи хуудаһанда. «Үдэшын кафенүүд хэрэгтэй гү?» — А. Каратаевагай статья. «Хэтэ мүнхэ баатаршалга» — зүжэг тухай В. Пайдаковой шүүмжэлэл. «Гал дүлэн соогуур» — В. Николаевай статья. «Дайнай жэлнүүдэй туужа бэшэг хэтэ мүнхэдөө мартагдахагүй» — ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Саянай шэлэнүүдтэ» — фоторепортаж. Уласхоорондын шэнжэлэл. Нютаг нютагай һонин. Хилын саана. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Танай ажабайдал» — телевизионно-документальна фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 10.35 — «Шамда, дабшажа ябаһан ангида» — Союзуудай Байшангай Колонно залһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 12.05 — «Ородой аяншалагшад ба шэнжэлэгшэд». «Алас-Дурна зүг». 12.35 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — Спортын һонин (үнгэтэ). 13.15 — Хүнгэн атлетикээр Европын чемпионат. Польшоһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 13.30 — РСФСР-эй гүрэнэй арадай бүлгэмүүдэй телевизионно фестиваль. Гүрэнэй Оренбургын арадай хоорой концерт (үнгэтэ). 14.15 — «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. «Эзэрхэг зоригто харгы зам». 15.10 — «Юркины рассветы» — телевизионно уран һайханай фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха (1-дэхи серии). 16.20 — «Баатаршалга» — телевизионно альманах. 16.50 — 17.00 — Забһарлалга. 17.00 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат Харуулгын программа. США-гай Колорадо-Спрингс хотоһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Харуулгын программа. США-гай Колорадо-Спрингс хотоһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.00 — МТИ — хүдөө ажахыда. 20.25 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар).

«Орбита». 20.40 — «Юркины рассветы» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи серии). 21.50 — «Баатаршалга» — телевизионно альманах. 22.20 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Харуулгын программа. США-гай Колорадо-Спрингс хотоһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Харуулгын программа. США-гай Колорадо-Спрингс хотоһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 01.30 — Концерт. 01.50. — «Юркины рассветы» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи серии).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.00 — Номой хуудаһануудаар аяншалга. 19.20 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Буряадай алтан одод».

«Орбита». 20.00 — Документальна фильм. 20.10 — «Угалзанууд» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.40 — телевизионно һонин. 21.00 — «Вольная птица» уран һайханай фильм.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» 1975 оной мартын 5-да Москвада үнгэргэгдэһэн 7-дохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Зургаан номер тааһан хүнүүд — 5 мянган түхэриг, табан номер таагшад — 1.879 түхэриг, дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 32 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«Спортлото-2»: Нэгэшье хүн зургаан номер таажа шадаагүй. Табан номер таагшад — 2.891 түхэриг, дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 59 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха.

Долоодохи тиражай шүүбэринүүд 1975 оной мартын 16-һаа апрелиин 16 болотор түлэгдэхэ.

Удаадахи тираж мартын 12-то үнгэргэгдэхэ.

(ТАСС).

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефо...

г. Улан-Удэ, ул. Ленина... Телефоны: редактора 2-54-54, приёмная — 2-5..., зам. редактора — 2-..., зам. редактора — 2-..., отв. секретаря — 2-5..., секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-5..., промышленности и строительства — 2-61-35, ...ского строительства и быта 2-69-58, культуры и школ 2-60-21, писем и селькоров 2-67-81, информации 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машбюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01354. Заказ № ...